

Soms is de waarheid te hard, om geloofd te worden.

*Ergens hebben de krachten om onze hoofdpersoon
'Martinus Thijs Visser' zich gebundeld.
Dit is het resultaat.*

*De mensen die altijd in Thijs zijn blijven geloven,
zijn van onschatbare waarde.*

*Jij hebt mij een juweel gegeven,
door er altijd te zijn.
Samen vaak moegestreden,
Verlichtte jij mijn pijn... Ivo, ik hou van je!!*

*Het vermogen te hebben,
om te dwalen in mijn verhalen, ligt bij jou...
Twee zielen, één in warmte en in kou.
Kitty bedankt, jij fantastisch, sterke vrouw.*

*Ook bedank ik diegenen die mij begeleid hebben
in mijn lange weg naar vrijheid:*

*Mr. Geert Jan Alexander Knoops (advocaat)
Mr. Carry Hamburger-Knoops (advocaat)
Mr. Lizette Vosman (advocaat)
Jolanda van der Graaf (journaliste Telegraaf)
Dick Gosewer (cold case team Telegraaf)
Foeke de Koe (regisseur Brandpunt)
Peter van der Vorst (programma 'Onschuldig?!')*

Voorwoord.

Martinus Thijs Hunnik leerden wij, Carry Hamburger – directeur van het Knoops' Innocence Project – en ik, in 2010 kennen. Hij bracht zijn afgesloten strafzaak – een zaak die de geschiedenis ingaat als de 'Hilversumse Showbizz-moordzaak' – bij ons kantoor aan om een heropening van zijn veroordeling te verkrijgen. Martien vocht toen al enkele jaren tevergeefs voor eerherstel. Hij was onschuldig veroordeeld, zo zei hij ons.

Wij verdiepten ons in zijn zaak en deden nieuw onderzoek. De uitkomst van dit nieuwe onderzoek was overtuigend; Martien was onschuldig.

Nu kwam het er op aan de rechters hiervan te overtuigen. Deze doorbraak kwam in december 2012. Advocaat-Generaal mr. Van Straelen nodigde Martien, mijn collega Lizette Vosman en mij uit op zijn kantoor en vertelde dat er in 2004 een rapport door justitie was opgemaakt dat Martiens' onschuld aantoonde. Het rapport was al die jaren in een lade blijven liggen.

Ik herinner me nog de emotie die dit bij Martien losmaakte. Ook zal mij blijven de waardigheid waarmee hij dit onderging; geen woede-uitbarsting over het onrecht dat hem was aangedaan, maar beheersing en respect voor de ander.

Justitie startte hierop ook een nieuw onderzoek. Het zou echter nog enkele jaren duren voordat het verlossende woord viel. Jaren van wachten, jaren die veel van hem vergden en jaren van procederen voordat de definitieve onschuld van Martien door het Hof Den Haag werd bezegeld in 2016. Martien Thijs Hunnik werd hiermee één van de onschuldig veroordeelden in ons strafrechtstelsel; een slachtoffer van het systeem in plaats van een dader.

Voor zijn strijd betaalde hij een hoge tol; zijn gezondheid en zijn privéleven leden er ernstig onder. Maar zijn ultieme wens kon daardoor wel uitkomen. Hij kon in 2016 aan het graf van zijn moeder en kind zeggen dat hij geen moordenaar is en was. Dat moment was voor Martien belangrijker dan wat dan ook.

Het tekent wie Martien is; een man met een groot hart en rechtvaardigheidsgevoel. Voor ons, mijn collega's en mij, was het een voorrecht om hem te hebben mogen bijstaan in zijn strijd naar eerherstel. Maar het is zijn kracht geweest dat het zover is gekomen.

Amsterdam, 19 oktober 2017,
G.G.J.A. Knoops, advocaat.

De eerste ontmoeting vond plaats op 'neutraal' terrein, in het huis van Evert Nijkamp, de eindredacteur van 'Onschuldig?'. Ook Martien wilde nog even de kat uit de boom kijken en 'die Van der Vorst' niet direct thuis toelaten met draaiende camera. Tijdens het interview van ruim 2,5 uur kroop hij steeds meer uit zijn schulp en deelde hij van A tot Z zijn verhaal. Na afloop waren we beiden uitgeput, maar was het ijs wel definitief gebroken en was ik overtuigd van zijn verhaal. Sindsdien hebben we iedere stap van het proces gevolgd. Ik maakte kennis met zijn man Ivo, we waren erbij tijdens de uitspraak van de Hoge Raad, volgden hem tijdens het jaar dat hij moest wachten op de nieuwe rechtzaak en stonden we vooraan toen hij definitief door Het Hof werd vrijgesproken. Het slotstuk van een enorme, emotionele rollercoaster. Het is fantastisch om te zien welke last er van Martiens' schouders is gevallen, sinds hij zijn vrijheid terug heeft. Hij lacht veel meer, is minder gespannen en ook qua gezondheid is hij opgeknapt. Hij geniet weer van het leven. Martien is in die zin een inspiratie voor al die mensen die zich in dezelfde situatie bevinden als hij. Zijn verhaal laat zien dat er altijd hoop is op gerechtigheid, al moet je daar soms tientallen jaren keihard voor vechten.

Abcoude, 4-11-2017,
Peter van der Vorst.

Jouw papa is géén moordenaar!!!

Dit boek draagt Thijs op aan zijn dochtertje Daantje. Zij die negen maanden, negen dagen en negen uren gedragen werd door haar moeder en negen maanden, negen dagen en negen uren het levenslicht zag.

Voor Thijs het kostbaarste en dierbaarste in zijn leven.

Met onzichtbare draden voor eeuwig met elkaar verweven.

Zij die hem hoop gaf. Zij aan wie hij de belofte deed, zijn naam te zuiveren.

Het waargebeurde verhaal van Thijs Visser, geboren 23-7-1959 te Huizen.

Namen van de personages, in dit geromantiseerde boek, zijn veranderd.

Van de auteur: Kitty Johansen.

PROLOOG.

Geen besef. Geen verdriet. Ze omhelsde Thijs met beide armpjes om zijn nek en drukte haar hoofdje tegen het zijne.

‘Niet verdrietig zijn papa. Ik ben toch bij je?’ sprak haar kleine, reine ziel.

Maar Thijs hoorde het niet, verzonken als hij was in zijn intense verdriet. De onzichtbare, tere draden, die hen negen maanden, negen dagen en negen uren aan elkaar hadden verbonden, leken verbroken.

Tenminste, zo leek het op dit moment.

Hij had nog nooit zó’n diep verdriet gevoeld. Sloeg zijn vader hem maar weer eens bont en blauw. Fysieke pijn zou beter te verdragen zijn. Zelfs de verhoren en zijn bajestijd leken in het niet te vallen, bij deze pijn in zijn ziel. Donkerder dan het nu binnen in hem was, kon het niet meer worden.

Zelfs tranen leken te simpel voor dit verlies.

Hij merkte niet dat hij bij zijn arm werd gepakt door Mischa, toen ze samen het witte kistje op de drager lieten zakken. Het drong niet tot hem door, dat hij hem vragend van opzij aankeek. Hij zag niet dat hij nog even twijfelend bleef staan en zich daarna omdraaide, om de naargeestige plek te verlaten.

Thijs kon alleen maar staren naar dat kleine, prachtige wezentje, dat daar o zo stil lag. Het wezentje dat hem zó gelukkig had gemaakt. Met zijn grote, donkere ogen. En mama’s ogen...Mama!

‘Ontferm je alsjeblieft over mijn kleine meid. Het dierbaarste en meest onschuldige wezen in mijn verrotte leven. Ik schenk je haar lieve mama, omdat ik weet dat ze veilig bij je is.’

Hij kon zijn ogen niet van haar losmaken. Het intens bleke gezichtje met het donkere haar, waarvan één weerbarstige lok altijd de verkeerde kant op stond. Zo ook nu. Het gezichtje, dat in haar nog korte leven, altijd gestraald had van levenslust. Ogen, die álles wat ze zagen, gretig in zich opnamen.

Haar tandeloze mondje, dat nu in een flauwe glimlach gesloten was, altijd open had gestaan en gefrustreerd geluidjes uitgestoten had, alsof ze boos was dat ze nog niet woordelijk kon overbrengen wat ze wilde of bedoelde.

In een automatisme tilde hij zijn arm op en bracht zijn hand naar die lok, maar stokte toen hij er vlakbij was. Nee, dit hoorde bij haar. Dit is zoals ze was. Inplaats daarvan liet hij zijn wijsvinger over haar koude wangetje glijden, dat nu aanvoelde als breekbaar porselein.

Hij drukte zijn lippen nog een keer op haar voorhoofdje en haalde daarna een oud muntstuk uit zijn broekzak. Pakte haar rechterhandje, waarvan hij de vingertjes voorzichtig openvouwde. Hij drukte zijn lippen tegen de inmiddels warme munt en duwde het tegen de kleine handpalm, waarna hij de vingertjes er weer voorzichtig omheen sloot. Terwijl hij zijn slanke hand om het kleine knuisje hield, fluisterde hij eerbiedig, met dichtgesnoerde keel, de volgende woorden:

‘Lieve Daantje. Deze munt...is voor een veilige overtocht. Ik hoop dat waar je nu naartoe gaat, alle geluk op je wacht en weet...dat je voor altijd en eeuwig in mijn hart zult zijn.’

Beheerst - alsof een onzichtbare kracht hem op de been hield – maakte hij zijn ogen van haar los en knikte naar de man in het zwart die op kleine afstand eerbiedig wachtte. De man maakte een kleine hoofdbeweging en was met twee stappen bij het kistje. Samen tilden ze het kleine deksel op en schoven het langzaam over haar heen, totdat ze uit het zicht was verdwenen.

Voordat de man actie kon ondernemen, pakte Thijs aan zijn kant de rand van het kleine, witglanzende kistje. De man in het zwart trok kort zijn wenkbrauwen op, maar zei niets. Door de andere kant ter hand te nemen, eerbiedigde hij zonder woorden de wens van Thijs.

Samen duwden ze voorzichtig het kistje naar binnen, waarna de massieve, hittebestendige deur gesloten werd.

En nóg kon hij haar niet loslaten. Het was hem bij binnenkomst al opgevallen, dat er aan de zijkant een klein raampje zat, waar hij nu rechtstreeks naar toeliep.

Op het moment dat hij ervoor stond, zag hij alleen de dansende vlammen. Door de dikke wand werd het gebulder van de vlammen gedempt, waardoor het voor hem zachte geluid leek te zingen. Het gezang van de engelen die haar welkom heetten. Hij verplaatste zijn blik iets naar beneden en zag hoe de geel oranje vlammen langs het glanzend wit likten. Thijs staaarde naar het schouwspel, alsof alle gevoel in zijn lichaam en geest waren uitgeschakeld.

Tóch leek zijn onderbewustzijn hem te waarschuwen. Het glanzend wit was verdwenen en érgens in zijn wezen was er tóch die grens. Het moment dat de vlammen het kistje hadden verzwolgen.

‘Dag lieve Daantje. Ééns zullen wij elkaar weer tegenkomen!’ fluisterde hij nog.

HOOFDSTUK 1.

Het was een smoorhete dag, deze 23 juli 1959. Met de thermometer op 34 graden Celsius, kon je de hitte gewoon ruiken. In het vissersdorpje Huizen brandde de felle ploert op de rode dakpannen van het witgekalkte huisje van Sarah en Anton Visser, dat je als eerste tegenkwam aan je rechterhand van de Hellingstraat.

Terwijl de kroppen sla en de boontjes in de moestuin bijna bezweken onder de brandende zon en de dahlia's hun kopjes lieten hangen, stond Sarah van Biesrode zwaar geleund tegen het aanrecht. Ze kreunde licht en streek vermoeid een weerbarstige haarlok naar achteren. Ze legde haar rechterhand op haar gespannen buik en pakte met haar linker de derde zoute haring en liet hem met smaak in haar mond glijden.

Kroketten en zoute haring waren de maanden van haar zwangerschap een ware delicatessen, waar ze zich dan ook regelmatig aan tegoed deed.

De lucht alleen al bij deze hitte, zorgde ervoor dat de zevenjarige Maria, die geruisloos de keuken binnenkwam, haar gezicht in een grimas trok en met duim en wijsvinger haar neus dichtkneep.

'Mama, hoe kún je dat eten bij deze hitte?' kreunde ze achter haar hand, waarop Sarah alleen haar hoofd omdraaide.

'O schat, doe me een plezier. Gooi buiten even een oud laken over de groenten, voordat alles straks verschrompeld is. En óók over de dahlia's,' waarop Maria zich met een zucht omdraaide en met tegenzin weer naar de deur liep.

'Geef éérs alles water!!' riep ze haar nog na, toen de deur met een klap achter haar dicht viel.

'Als straks alles weer achter de rug is, kan ik het tenminste weer zelf doen,' momperde ze in zichzelf, want ze was er nu eenmaal de vrouw niet naar om om hulp te vragen.

Ze was gewend hard te werken. Zelfs nu vannacht haar water al was gebroken en ze regelmatig lichte weeën voelde, kon ze nog steeds niet stilzitten. Maar ze was er aan gewend geraakt. Dat hielp haar niet te hoeven nadenken. Zolang ze maar bezig was, hadden de donkere schaduwen geen grip op haar. Maar o wée als ze stil ging zitten. Dan was ze genoodzaakt een boek te pakken. Te vertoeven in een andere wereld.

Ze moest er zó haar best voor doen om het niet toe te laten, maar de beelden waren zó heftig in haar geheugen gegrift, dat ze af en toe wenste dat het geheugengedeelte in je hersenen verwijderd kon worden. Overdag ging het allemaal wel. Dan was ze druk met het leven van nu.

Maar 's nachts!! Dán kwamen ze. De demonen uit haar verleden. Dan hóorde ze de zware stem:

'Ántreten!! Apélplatz!!' (Oriënburg Saksenhausen, noorden van Berlijn, waar ze een politieke gevangene was).

Ze voelde het branden van haar voetzolen, toen ze met z'n allen achter elkaar aanschuifelden naar buiten. Elkaar angstig aankijkend. De ogen weer snel neergeslagen. Bang om oogcontact te krijgen met de macht en hiervoor gestraft te worden.

Een hoog gejammer deed hen allen in een reflex de ogen opslaan en Sarah's hart stond stil. Haar ademhaling stokte en ze greep met haar smalle, vereelte hand naar haar keel alsof ze zo weer normaal kon gaan ademen. Terwijl de tranen achter haar ogen brandden, had ze het gevoel dat ze stikte toen ze het naakte, uitgemergelde lichaam zag van een jongen van haar eigen leeftijd.

Ze zag hoe hij zijn voeten in de deels zanderige en deels door kiezels bedekte grond afzette, waarbij zijn lichaam sterk naar achteren helde. Hij werd aan twee kanten stevig bij de bovenarmen vastgehouden, waardoor hij voorover getrokken werd en met een smak op zijn buik terecht kwam. Er werd door de twee mannen totaal niet gelet op het oorverdovende geschreeuw dat uit de keel van de jongen voortkwam en Sarah herkende met afschuw het S.S. embleem op één van de mouwen van de mannen.

Hij werd over de grond getrokken naar het midden van het plein en werd met gemak door de twee weer op zijn voeten gezet. Alle gedwongen toeschouwers stonden van afschuw met een hand voor hun mond of ogen geslagen.

Alle ogen werden van ongeloof groter toen één van de S.S.ers in kaarsrechte houding een jerrycan aannam die hem aangereikt werd en goot de inhoud over de huilende en om genade smekende jongen heen.

De benzinelucht bereikte ieders reukorgaan en beseften angstig welke gruwel er zich zou voltrekken.

De in doodsangst verkerende jongen probeerde zichtbaar een vluchtweg te zoeken, maar er was geen ontkomen aan. Voor de ogen van zijn toeschouwers stak de S.S.er met een air een sigaret op en inhaleerde met een zichtbaar genot, waarna hij de aansteker met een boog voor de voeten van de hysterisch gillende jongen gooide.

De menigte draaide zich als in één beweging met afgrijzen om, maar de harde stem commandeerde hen onomwonden dat ze een voorbeeld wilden stellen waar zij getuigen van moesten zijn.

Één blik op de brandende jongen die voorover viel en zich kronkelend en gillend over de grond bewoog, was voor menigeen voldoende om een vurige print op hun netvlies te plaatsen, dat nooit meer zou verdwijnen. Dat de rest van hun leven meegedragen moest worden, voor degenen die het kamp zouden overleven.

‘Dít!’ sprak één van de ploerten met een onbewogen gezicht.

Sarah dacht zelfs een trekje van voldaan genoegen te zien en voelde de gal in haar keel branden.

‘Dít,’ herhaalde hij, alsof hij er zeker van wilde zijn dat het tot iedereen goed doordrong, ‘is een voorbeeld voor mensen die anders willen zijn dan anderen! Dit mens had geen recht om in een volmaakte samenleving te zijn. Een homofiel is géén normaal mens. Zijn hersenen zijn ziek. De volgende zullen we dát gedeelte uit zijn hersenen rukken dat niet normaal functioneert! Laat dít een voorbeeld zijn van hoe het níet hoort te zijn,’ waarbij hij met zijn vinger minachtend naar het nu passieve hoopje smeulend mensenvlees wees.

‘Wij willen alleen gezónde mensen, die iets voor de samenleving kunnen betekenen!’ eindigde hij zijn betoog en keek met een uitdrukking van macht over de mensenmassa, die verslagen naar de grond staarde en zo onopvallend mogelijk diegenen ondersteunden die het bewustzijn dreigden te verliezen.

‘Terúg naar de barakken!!!’ werd er nog geschreeuwd.

Nóóit, maar dan ook nóóit zou dit beeld van hun netvlies verdwijnen, nóch de doordringende geur van brandend mensenvlees uit hun neusgaten. Zelfs de geur van benzine zou de rest van hun leven een affiniteit hebben met deze gruweldaad.

Dan waren er ook nog de experimenten die op de gevangenen werden uitgevoerd. Er werd een snee aangebracht op de arm waar één of ander chemisch goedje in werd gegooid, dat vaak leidde tot open blijvende, zwerende wonden, waar geen geneesmiddel voor werd verstrekt. Waren de resultaten negatief, dan werd er gewoon weer iets anders uitgeprobeerd.

Sarah probeerde te krampachtig om een ander mens te zijn. Een mens zonder deze brandmerken op haar ziel, waardoor ze vaak te overdreven en te druk naar buiten trad. Ze deed de dingen altijd mooier voorkomen dan ze waren, maar dat was alleen om zichzelf ervan te overtuigen dat dat zo was. Dat er geen demonen waren. Als ze ze maar zou overschreeuwen met mooie en positieve dingen, dan zouden ze geen vat op haar hebben, dacht ze. Maar het kwam voor anderen soms wat aanmatigend over, zodat ze haar niet altijd ál te serieus namen.

Er waren natuurlijk mensen die wisten dat ze in de oorlog veel had meegemaakt, maar niemand wist van de hoed of de rand en ze namen haar maar zoals ze zich voordeed. Ze was sociaalvoelend en stond ook altijd klaar om een helpende hand te bieden en niemand vroeg zich af over het hoe en waarom, als ze weer eens voor een paar weken van het toneel verdween. Ieder had er zo zijn eigen ideeën over.

Ze hoorde hoe Maria de gieter vol water liet lopen en keek op de keukenklok. Half twaalf. Ze zou er goed aan doen alvast het eten voor vanavond klaar te zetten, want alles ging tóch al trager nu ze op alle dag liep. En je wist nooit hoe de dag verder zou verlopen.

Ze reikte naar de mand aardappelen en klapte op dat moment dubbel van de pijn. Haar adem stokte en ze bleef als gebeeldhouwd in dezelfde houding staan tot de pijn langzaam wegtrok.

Ze liep waggelend naar de huiskamer, terwijl de zweetdruppels vanuit haar haren een weg zochten naar haar voorhoofd en opende het raam om Maria te waarschuwen. Deze liet op haar dooie akkertje water tussen de plantjes lopen, afgewisseld met een scheut over haar eigen hoofd, maar liet de gieter van schrik tussen de kroppen sla vallen toen ze de vervormde stem van haar moeder hoorde.

‘Ma...ria,’ kwam er krampachtig uit haar mond toen een nieuwe pijnscheut haar zware lichaam begon te teisteren.

‘Mamáá? O mamá!!’ riep de kleine meid verward en met lichte paniek in haar groene ogen, zette ze het op een rennen.

Ze víel bijna de kamer binnen, toen haar moeder zich kreunend en steunend op de bank liet zakken. Ze zag het rood aangelopen gezicht van haar moeder en beet nerveus op haar lip, terwijl haar druipende haar natte plekken op haar blauwe jurkje maakte.

‘Máma!! Wat moet ik dóen?’ riep ze hulpeloos uit en bleef vertwijfeld naar haar opgeblazen moeder staren.

‘Zó...snel zal het er niet...uitkomen,’ probeerde ze zo normaal mogelijk te klinken om haar zevenjarige dochter niet op stang te jagen.

‘Blijf...bij me...schat. Papa...zal zó...wel komen,’ sprak ze nu zwaar, want de volgende wee diende zich alweer aan.

Maria wist zich geen raad om haar moeder zó te zien en rende naar de slaapkamer, om met een teiltje koud water en een lapje terug te komen. Ze legde het zo nat mogelijk op het voorhoofd van haar moeder, maar voelde door de warmte alweer snel lauw aan, waarna ze het meteen weer in het koude water doopte en snel teruglegde.

Ze merkte dat mama hierdoor wat rustiger werd en glom van trots toen deze zei:

‘Je bent een schat. Jij weet tenminste wat een vrouw in mijn toestand nodig heeft,’ maar algauw volgde de volgende wee en Anton Visser hoorde het geschreeuw al op afstand naar zich toekomen.

Hij vloog in zijn uniform naar binnen en keek kort naar het tweetal toen hij binnenkwam.

‘Haal de vroedvrouw Anton!’ steunde ze moeilijk, waarop hij het jasje van zijn uniform uittrok en achteloos over een stoel gooide.

Hij greep naar een blouse van Sarah die gestreken op een leuning hing en trok deze aan alsof het de normaalste zaak van de wereld was. Hij pakte zijn brommer uit het schuurtje en scheurde als een bezetene door het dorp. Bij overmaat van ramp bleek de vroedvrouw in het zwembad te zitten en sprong weer op het zadel om even later door menig badgast nagestaard te worden.

Ook al was de éénachtenzeventig meter lange man gekleed in een damesblouse, hij blééf een charmante verschijning. Maar Anton had er geen oog voor. Zijn ogen vlogen schichtig over de mensen, waarna zijn blik op de mollige vroedvrouw bleef rusten. Zij had hem al zien aankomen en was zich al snel aan het aankleden, wetende wat de situatie was.

‘Spring maar achterop,’ gebod hij de vrouw die verward naar de brommer staarde.

‘Ik weet niet...’

‘Geen tijd te verliezen Roza! Ze is als bezig,’ schreeuwde hij boven het geluid van de motor uit.

Nerveus draaide hij met zijn hand het gas drie keer hard open en zonder nog te protesteren, liet de stevige vroedvrouw zich achter Anton in het zadel zakken, waardoor de achterkant enigszins overhelde.

De brommer leek nu ook minder hard te gaan en Anton verbeet zich om de slakkengang.

Eenmaal binnen toog ze professioneel aan het werk en gebod Anton haar te helpen Sarah in bed te krijgen.

Na urenlang beneden heen en weer gebeerd te hebben, klonk boven vandaan de stem van Roza.

‘Anton Visser, kom naar boven en sta je vrouw bij,’ klonk het alsof ze geen tegenspraak duldde en Anton schrok, maar was tegelijkertijd blij iets omhanden te hebben.

Toen hij de slaapkamer binnenkwam, benam de indringende zweetlucht van de dikke vrouw hem bijna de adem, maar werd er al snel van afgeleid toen hij naar zijn vrouw keek. Hij kromp in elkaar toen hij haar met gesloten ogen oververhit en afgemat in bed zag liggen. Haar altijd mooie, donkere haar plakte aan haar hoofd, terwijl het zweet langs haar gezicht liep.

Terwijl hij een paar grote stappen deed om bij haar te komen, klonk weer de gebiedende stem van de vroedvrouw.

‘Het wordt een moeilijke bevalling,’ sprak ze monotoon, terwijl ze haar handen waste en een paar handschoenen aantrok.

‘Stuitligging. Het kind moet gedraaid worden. Het zal niet prettig voor haar zijn, maar het móet gebeuren, anders kan het er niet uit. Leg iedere keer een koud lapje op haar gezicht en laat mij mijn werk doen.’

Anton die vanwege zijn werk wel gewend was zijn gevoelens uit te schakelen, richtte zich volledig op zijn taak en Roza op de hare. Zij stak haar hand voorzichtig naar binnen, waarbij er een doordringende kreet uit Sarah’s keel ontsnapte.

Zonder daar op te letten was ze verdiept in haar taak en legde voorzichtig haar hand om de gedraaide baby. Met ervaren hand leidde ze het kind in de goede richting en trok met een hoofd dat nog méér opgeblazen leek dan daarvoor haar hand terug, waarop Sarah weer zwaar kreunde.

‘Het zal nu wel snel komen,’ zuchtte ze zwaar en Sarah begon meteen te gillen.

‘Goed zo, persen maar,’ klonk de stem van Roza gebiedend.

Maar het wilde niet komen. Het leek of de baby geen zin had zijn of haar veilige plekje te verlaten. Het leek een eeuwigheid te duren.

‘Het hoofdje blijft steken,’ klonk het mompelend.

Anton begon nu toch wel zenuwachtig te worden en op het moment dat hij de woorden van verlossing hoorde ‘het hoofdje komt eraan’ en Sarah bijna meer dood was dan levend, hief Anton Visser zijn hoofd op toen het plotseling donker werd in de kamer.

‘Wat krijgen we nou??’ sprak hij meer in zichzelf dan tegen een ander en hief zijn hoofd op om door het raam te kunnen kijken.

Hij zag nog net de laatste stralen van de zon, waarna ze compleet verdween.

23 juli 1959. 16.15 uur. Totale zonsverduistering.

‘Wel heb je ooit!’

‘Wel heb je ooit!’ klonk het als een echo in de kamer en Anton keek de vroedvrouw met opgetrokken wenkbrauwen aan en ze sprak terwijl er zich een frons op zijn voorhoofd vormde.

‘Het is een jongen, maar...’

‘Godver Anton, wéér een jongen!’ klonk de zwakke stem van Sarah.

‘Máár?’ herhaalde Anton de woorden van de vroedvrouw die hem bedenkelijk aankeek.

‘Ik eh...heb nog nooit een kind gezien met zó’n groot hoofd. Kennelijk heeft hij tóch te lang klem gezeten.’

‘Komt zeker door die zonsverduistering van net. Dat kan nooit veel goeds voorspellen.’

‘Állemachtig!! Ik heb nog nooit zó’n lelijke baby gezien. Het lijkt wel een Bóedha!’ sprak hij naar zijn gloednieuwe zoon kijkend en de verbijstering was op zijn gezicht te lezen.

‘En dat grote hoofd is nog géél ook!’

Met een snuivend geluid draaide hij zich om en zag drie nieuwsgierige hoofdjes in de deuropening.

‘Jullie moeten nog even wachten voordat jullie je broertje mogen zien. Hij moet éérst gewassen worden,’ sprak Roza terloops, terwijl ze nog steeds druk in de weer was.

Teleurgesteld werd de deur weer gesloten.

Tien minuten later kreeg de uitgeputte moeder haar kersverse zoon in haar armen gedrukt. Hoe lelijk hij ook was, ze drukte de kleine ontroerd tegen zich aan en de tranen sprongen in haar ogen bij het zien en voelen van de zware last, die ze zo lang had moeten meetorsen. Een elfponder. Sarah had danook twee weken langer gedragen.

‘Hoe zullen we hem noemen Anton?’ vroeg ze terloops en beroerde met haar vingers de krulletjes op het veel te grote hoofdje en drukte er zielsgelukkig haar lippen tegenaan.

Zonder op antwoord te wachten, sprak ze fluisterend verder.

‘Martinus...naar mijn grootvader, Thijs...Gods zegen,’ zei ze vol eerbied, waarna de diepe vertedering al weer snel in haar ogen te lezen was.

Later zou ze de naam Tiesje of Ties gebruiken als koosnaampje met het dialect van het vissersdorp en zijn volledige naam gebruiken als ze hem ergens om terecht wees.

En zo geschiedde. De baby kreeg de namen : MARTINUS THIJS VISSER.

‘Kijk dan Anton, z’n haartjes zijn spierwit,’ sprak ze fluisterend.

Het ontging haar in het geheel dat deze haar vol ongeloof aanstaarde en meewarig zijn hoofd schudde.

‘Tjonge nou, wat een zegen Gods,’ kon hij niet nalaten te zeggen, maar zó zachtjes dat alleen hĳ zijn eigen woorden verstond.

Sarah werd teveel in beslag genomen door het nieuwe leven dat in haar armen lag en had dan ook niet in de gaten dat hij snel de slaapkamer verliet.

Anton hield niet van baby’s. Ze hielden je uit je slaap en je kon er niks mee. Nee, het zou voor hem wel een poosje duren voordat hij hem leuk zou gaan vinden. Meestal pas wanneer ze konden lopen. Pas dán wekte het zijn interesse.

Sarah legde hem voorzichtig aan haar borst, terwijl de vroedvrouw bezig was met opruimen.

‘Kom lieve jongen, je zult wel dorst hebben na die worsteling,’ sprak ze met liefde in haar ogen.

‘Hoe lang duurt het Roza, voordat die gele kleur wegtrekt?’ vroeg ze terloops en met een lichte bezorgdheid in haar stem, toen ze merkte dat de kleine geen aanstalten maakte om te drinken.

Haar vorige vraag vergetend, hief ze nu haar hoofd op en er begon zich wanhoop te vormen in de grote donkerbruine ogen.

‘Roza, hij wil niet drinken. Is dat niet vreemd?’ waarop de vroedvrouw zich met een vuurrood hoofd omdraaide.

‘Blijf maar proberen Sarah. Lukt het helemáál niet, dan zullen we moeten gaan kolven.’

Ze voelde zich onderhand uitgeput en opgezwollen door de hitte, maar het vooruitzicht dat ze bijna naar huis zou kunnen, vervloog frusterend snel. Als ze pech had, kon het nog weleens een lange avond worden en met haar jarenlang kennersoog kreeg ze natuurlijk gelijk.

Het was tegen half twaalf, dat kleine Thijs door de honger twee keer een hele kleine hoeveelheid dronk en het was nog eens een uur later voordat Roza de hoeveelheid had afgekolfd dat genoeg zou zijn voor de komende dag. Daarna zou Sarah het zelf moeten doen.

Terwijl ze haar handen droogwreef, liep ze waggelend naar het raam dat maar op een flinke kier openstond. Ze gooide het helemaal open en zoog de wat koelere lucht in haar longen. Een zwoel briesje beroerde haar rode, bolle wangen en voor even sloot ze haar ogen. De staalblauwe lucht met de bloedhete zon had plaatsgemaakt voor een hemel vol sprankelende sterren en Roza liet haar ogen langs deze schoonheid dwalen terwijl de geur van de nacht, bezwangerd van bloemen vermengd met de zilte lucht die overwaaide vanaf het IJsselmeer, in haar neusgaten drong.

Ze was de vrouw en de baby voor even vergeten, toen ze de energie weer terug voelde stromen in haar mollige lichaam en het beven van haar benen minder werd. De ergste hitte van haar gezicht was meegenomen door de koelere nachtbries en ze stond weer met twee benen op de grond.

‘Maak je maar geen zorgen Sarah. Het komt vaker voor dat baby’s de borst niet willen,’ zei ze nu zachtjes omdat hij nu vast sliep na een flink flesje leeggezogen te hebben.

En zo gebeurde het. De angst dat hij niet wilde eten was snel over, toen hij de fles kreeg.

MARTINUS THIJS VISSER was gek op eten en groeide gestaag tot een mollig tot zeer flink kind. Zijn hoofdje nam langzamerhand normale vormen aan en zijn spierwitte krulletjes werden in de tijd donkerder. Tot het op zijn vierde jaar honingblond was, net als bij zijn moeder het geval was geweest. Zelfs de grote, donkerbruine ogen had hij van haar geërfd.

HOOFDSTUK 2.

Thijs sprong verveeld van het ene been op het andere. Het was een woensdagmiddag in 1963 en stond al een kwartier buiten de schoolpoort te wachten. De buffelse, grijze jas, geërfd van zijn broer Coen, hield hem wel warm, maar de verveling begon danig toe te slaan.

Met een gezicht vertrokken van de kou, zag Thijs hem plotseling naderbij komen en de gedachte aan verveling was snel over, toen hij de snerende stem van zijn zeven jaar oude broertje hoorde. Normaliter konden ze goed met elkaar overweg en trokken veelvuldig met elkaar op, maar kleine Thijs kreeg al snel antwoord op de vraag waarom zijn grote broer zo narrig was.

‘Thijs schiet op! Ik sterf van de koul!’ snauwde hij zijn kleine broertje toe.

Het was de gewoonte dat Coen zijn broertje op de fiets bij de kleuterschool afzette en hem dan ’s middags weer ophaalde, maar was blijkbaar niet voorbereid op de onverwachte kou van die dag. Hij droeg een veel te dun jack en zelfs een sjaal was hij vergeten.

Thijs kwam wat onzeker naar hem toelopen en voordat hij de kans kreeg achterop de fiets te springen, hield Coen hem tegen.

‘Hé! Is dat niet mijn jas die jij aanhebt?’

‘Nee. Die is van mij! Heb ik van mama gekregen,’ ageerde het kleine mannetje zwakjes, wetende dat hij toch niet tegen zijn grotere broer op kon.

‘Geef hier!’ commandeerde Coen zijn kleine broertje, terwijl hij hem gebiedend aankeek.

Thijs trok onmiddellijk de jas uit en gaf hem aan zijn broer die hem over zijn dunne jack heen trok en de glimlach verscheen onmiddellijk op zijn gezicht, terwijl Thijs de gure wind tot op zijn botten voelde. Maar hij verrekte het om te klagen. Hij zou net doen of hij er geen enkele last van had.

Zonder op de reactie van zijn broertje te letten, stapte hij op de fiets, terwijl Thijs hard moest lopen om nog achterop te kunnen springen.

Hij fietste als een bezetene en door de ijzige, koude wind, liepen bij Thijs algauw de tranen over zijn wangen en hij beet zijn kiezen stevig op elkaar om klappen te voorkomen.

De weg liep wat af naar beneden, waardoor ze nog meer snelheid kregen. Thijs hield plotseling zijn adem in en trok zijn broer aan de achterkant aan zijn jas, maar deze reageerde nergens op. Met afschuw in zijn betraande kijkers, zag hij de grote oliewagen dichterbij komen en de grote letters ‘Vos’ dansten voor zijn ogen.

‘CÓÓÓÉN!!! Stóppen!!’ schreeuwde hij uit volle borst, maar hij scheen hem niet te horen en denderde met flinke snelheid verder.

In een reflex sprong hij van de bagagedrager, er niet bij stilstaande dat hij hierbij afzette tegen de rug van zijn broer, waardoor deze nog meer snelheid leek te krijgen. Thijs, nog soepel met zijn vier jaar, maakte een flinke buiteling waarna hij zo goed als ongedeerd tot stilstand kwam. Hij hief zijn hoofd meteen weer op en staarde naar de gedaante die zijn broer was. Zijn fiets werd geblokkeerd door de vrachtwagen, waardoor Coen gelanceerd werd.

Thijs zag hem in een boog door de lucht gaan en zag hem even verderop neerkomen, met zijn rug op de punt van een hek, waarna hij in de aangelegen tuin belandde.

Thijs zat als aan de grond genageld. Hij begon te gillen om niet meer op te houden. Zijn kleine lichaampje trilde van boven tot onder. Hij had amper in de gaten dat hij met zijn knieën op de harde grond zat, want hij bleef gillen en merkte niet eens dat er plotseling een hand op zijn schouder werd gelegd. Hij werd zachtjes door elkaar geschut en opende zijn ogen terwijl zijn wangen nat waren van de tranen.

Door zijn tranen heen zag hij het bekende gezicht van juf Andel, niet wetende waar die plotseling vandaan gekomen was, maar het had tóch zijn uitwerking. Hij stopte met gillen, maar zijn lijfje bleef schudden van het huilen.

‘Thijs! Lieve jongen toch!’ zei ze bezorgd, toen ze het schoolgebouw weer uitgekomen was, waar ze meteen een ziekenwagen had gebeld toen ze het ongeluk had zien gebeuren.

Juf Andel sloeg de bibberende jongen een deken om en voordat ze hem kon optillen, verscheen er een ziekenbroeder naast hen.

‘Alles goed hier?’ vroeg hij juf Andel bezorgd aankijkend, waarop deze bevestigend knikte.

‘Ik neem hem wel mee,’ reageerde ze kort.

Thijs keek haar schaapachtig aan, alsof hij niet snapte waar ze het over had.

Hij wist ook niet hoelang hij daar gezeten had. Hij hoorde sirenes. Er werd een deken om hem heengeslagen en zag hoe zijn broer weggedragen werd en in een grote witte auto werd gestopt, terwijl hij als troost een rol snoep in zijn handjes kreeg geduwd.

Het stond op zijn netvlies en kreeg het er niet meer af. Niet de weg dat hij achterop de fiets zat bij juf Andel, niet toen hij thuiskwam en mama hem naar bed bracht.

De volgende ochtend stond hij verdwaasd op en liep nog slaapdronken naar de keuken, waar zijn moeder de zoveelste bak thee inschonk.

‘Waar is Coen mama?’ vroeg hij en de tranen sprongen weer in zijn ogen.

Sarah’s hart smolt ondanks de zorgen die ze had om haar andere zoontje en knielde voor het kleine mannetje neer.

‘Coen wordt weer beter gemaakt in het ziekenhuis schat. Maak jij je maar geen zorgen, het komt wel weer goed. Al zal dat nog wel een poosje duren.’

Ze streek nog even door de warrige krullen van de kleine, verwarde jongen en draaide zich toen weer snel om, Thijs verward achterlatend.

Maar Sarah was er zelf niet gerust op. Het gebroken been zou wel weer genezen, maar de schedelbasisfractuur, waardoor hij nog iedere keer het bewustzijn verloor, baarde haar grote zorgen.

Voor Thijs zou het een omslag zijn in zijn nog korte leventje. Lichamelijk genas hij inderdaad, maar hun vriendschap zou nooit meer genezen. Coen zou het zijn kleine broertje altijd kwalijk blijven nemen dat hij hem had ‘geduwd’.

Een paar jaar later kwam Thijs op de Ebenhaezer basisschool in Huizen terecht, onder leiding van juffrouw Smit. Hij genoot van de godsdienst- en geschiedenislessen, maar het schrijven ging hem minder goed af. Juf Smit attendeerde zijn ouders erop dat de jongen achterstevoren schreef, wat erop wees dat hij licht dyslectisch was. Maar het bleek geen belemmering in zijn verdere ontwikkeling.

Hij was een goede en rustige leerling en gaf er de voorkeur aan om te spelen met meisjes inplaats van jongens van zijn eigen leeftijd.

Hij vond het ook heerlijk om te helpen in het huishouden onder het toeziend oog van Maria en deed graag boodschappen, waardoor hij mama zeer tevreden stemde.

Sarah kon hem dan aankijken met die speciale blik in haar ogen en volgde zijn handelingen. Zijn honingblonde krullen, zijn donkere ogen die ze herkende als die van zichzelf, zijn nette manier van lopen. Hij was een mooie jongen waar ze trots op was. Maar... Ze wist hoe hij zich zou gaan ontwikkelen, maar ze wilde het niet weten. Ze zou net zoveel van hem houden als ze al deed, maar het deed teveel pijn. Niet om het zijn, o nee, Sarah wist wat er in de wereld te koop was en ze zou de jongen voor altijd blijven koesteren.

Ze wendde vaak haar blik weer af als ze hem bezig zag en draaide zich dan weer snel om, zodat hij het niet zou merken. Die blik die zou vertroebelen. Een blik met ogen die nog donkerder werden dan ze al waren. Een blik waar de beelden bijna in zichtbaar waren.

Hij had het geweldig gehad afgelopen weken met zijn familie op Ameland. Iedereen bij elkaar. Opa en oma leefden allang niet meer, maar ze brachten hun vakanties altijd door met de buurtjes. Alie en Gijs Wiedema, die ze allemaal van kinds af aan kenden. ’s Avonds naar de verhalen luisteren van Gijs. Altijd te laat naar bed. Maar het gaf niet. Het was tenslotte vakantie. Zomer 1967.

Maar die vakantie zou niet goed aflopen voor Thijs. Het was in de tweede week toen ze met Gijs aan het stoeien waren in het rulle zand. Het was bijna dagelijks dat ze aan het strand vertoefden en Gijs en Alie genoten bijna net zoveel als de kinderen. Geen vuiltje aan de lucht.

Maar Sarah met haar voelhorens en scherpe ogen als een arend, was altijd alert. Die laatste eigenschap zat niet specifiek in haar genen, maar was ook iets dat ze vanuit de oorlog had overgehouden.

Ze zag hoe Thijs telkens weer moeizaam opstond. Zijn handen op zijn bovenbenen en bleef dan nét iets te lang staan voordat hij weer in actie kwam. Ze zag hoe hij zich verbeet, maar zijn wilskracht dreef hem verder te gaan met het spel.

Tótdat ze hem zag vallen. Ze sprong op, terwijl haar gezicht bijna net zo verbeterd stond als dat van haar jongen en liep al roepend naar hem toe.

‘Ties jongen! Wat is er toch met je aan de hánd? Ben je zo móe?’ waarop Thijs ongelukkig zijn schouders ophaalde.

‘Ik weet het niet mama. Mijn benen doen zo’n zeer.’

‘Sinds wanneer heb je dat Tiesje?’ vroeg ze nu overbezorgd en keek naar het bleke gezicht van haar zoontje.

‘Eh...gisteren al een beetje, maar nu doet het meer zeer,’ kermde hij en wreef over zijn bovenbenen, maar stond toch weer op.

‘Ik denk dat het beter is om even wat uit te rusten jongen,’ sprak ze medelijdend, wetende hoe de jongen hiervan genoot.

Het waren nog geen drie stappen. Sarah zag hoe hij zich slepend vooruit bewoog en zag hem weer voorover vallen in het zand. Gijs en papa kwamen nu allebei tegelijk aanlopen en bogen zich over de jongen heen. Ze schrokken toen ze zagen hoe hij uitgeput bleef liggen en het was Sarah die de jongen voorzichtig optilde. Zijn gezicht zag nu krijtwit en mama nam meteen het roer in handen.

‘We gaan naar huis!! Maria, raap jij de handdoeken bij elkaar en Bob, jij ruimt het windscherm op, waarop er meteen gezamenlijk actie werd ondernomen.

Sarah zwoegde zich met haar vrachtje een weg door het zand en geen haar op haar hoofd die erover dacht hem over te geven aan Anton, die woordeloos zijn armen uitstak.

‘Nee, ik breng mijn zoon zélf naar huis,’ sprak ze zelfverzekerd.

Aangekomen in het huis van Gijs en Alie, legde ze hem meteen in bed, waar ze het achtergebleven zand met een natte washand van zijn - naar het leek nu nóg tenerder lijfje - waste. Ze zag hoe hij rilde en keek wanhopig naar het onnatuurlijk bleke gezichtje.

‘Wat is er in godsnaam met je aan de hand jongen?’ mompelde ze zachtjes en streek met haar hand over de blonde krullen.

Alie legde nu ook haar hand op het voorhoofd van de jongen en keek Sarah veelbetekenend aan.

Een halfuurtje later stond de huisarts van het eiland over de jongen gebogen en onderzocht hem grondig. Thijs die lodderig uit zijn ogen keek, bleek flinke koorts te hebben. De al wat oudere arts keek bezorgd met zijn pientere ogen boven zijn brillenglazen, de volwassenen zorgelijk aan, toen hij de reflexen van zijn benen controleerde.

‘Thijs, wil je je rechterbeen nu even optillen?’ vroeg hij nu zachtjes aan het doodzieke kind.

De volwassenen krompen zichtbaar in elkaar, toen ze een jammerlijk gekreun hoorden en het been praktisch niet loskwam van het bed.

‘Goed zo jongen,’ mompelde de arts nu medelijdend en gaf hem een bemoedigend klopje op zijn arm, alvorens de dunne deken over hem heen te trekken en loodste de vier volwassenen de kleine kamer uit.

De logeerkamer waar Coen en Thijs gewend waren te slapen in hun vakanties bij Gijs en Alie.

Alie haastte zich meteen naar de keuken om koffie en wat broodjes te maken, waar ze al druk mee doende was toen de anderen zich bij haar voegden.

Dokter van Winnen nam plaats aan de keukentafel en haalde de zware, benen bril van zijn neus. Hij wreef zich uitgebreid door de ogen en snoot luidruchtig zijn neus.

Sarah die van de zenuwen de man wel door elkaar kon rammelen, was de eerste die wat zei.

‘Dokter, ik wil wéten wat mijn zoon mankeert!’ sprak ze streng en er kwam een hooghartige trek op haar gezicht, waarmee ze hem als het ware dwong eindelijk eens wat te zeggen.

Van Winnen leek in het geheel niet onder de indruk en poetste bedenkelijk zijn brillenglazen met een kraakheldere zakdoek.

‘Lieve mensen, zover als ik het nu kan bekijken, ben ik bang dat we hier te maken hebben met een geval van Polio,’ sprak hij eindelijk en Sarah en Alie sloegen tegelijkertijd geschrokken een hand voor hun mond.

‘Maar hoe kán dat nou?’ reageerde Anton als eerste en Gijs liet zich in de eerste de beste stoel vallen, alsof zijn benen hem van de schrik niet meer konden dragen.

‘Polio is toch besmettelijk?’ ging Anton verder.

‘Waar zou hij dat nou opgelopen moeten hebben? Ik ken niemand die dat heeft.’

Anton sprak altijd hard en monotoon, naar het leek zonder emotie. Alsof hij het tegen zijn peloton had.

Het had ook totaal geen zin om overstuur te raken, vond hij altijd. Kom eerst maar eens met feiten en oplossingen, pas dan overgaan tot actie.

‘Het is tóch altijd moeilijk om er achter te komen waar iemand zoiets oploopt. Gegeven is wél, áls het zo is, dan moet hij zo snel mogelijk in carantaine. Anders is straks het hele eiland besmet,’ reageerde hij zakelijk en wreef nu met de zakdoek langs zijn voorhoofd.

Sarah die het niet meer kon aanzien en niet verder naar de man wilde luisteren, trok haar eigen plan.

‘Alie, bel jij naar de wal voor een ziekenwagen,’ gebood ze de oudere buurvrouw en liep meteen door naar boven. Pakte wat hoogst noodzakelijke dingen in een tas. Wikkeld Thijs in een deken. Belde een taxi en liet zich met een zo goed als bewusteloze Thijs naar de pont brengen.

Het leek een eeuwigheid te duren, het wachten in een taxi met een doodziek kind. Op het moment dat de enige veerpont die voor die avond nog in de vaart was arriveerde, was Sarah bijna de wanhoop nabij. Maar

de doodzieke Thijs voelde even een moment van ware triomf, dat de ziekenauto op de pont speciaal alleen voor hém was gekomen. Daarna zakte hij weer snel terug in zijn wazige toestand van koorts en pijn. Het ontging hem dat hij op een brancard werd gelegd en samen met zijn moeder de ziekenauto in werd geloodst.

Hij leek meer dood dan levend, toen ze eindelijk van de veerpont reden en Sarah vervloekte voor het eerst in haar leven het eiland. Haar gezicht was opgezwollen van de spanning en rood van de hitte toen ze eindelijk het ziekenhuis in Leeuwarden bereikten. Haar benen trilden onder haar lijf, toen ze zag hoe de brancard uit de ambulance werd getild, nadat ze er zelf al was uitgesprongen. Alsof ze hiermee het proces kon versnellen.

Het kwam niet in haar op om te gaan zitten op het moment dat Thijs uit haar gezichtsveld verdween en ze hem over moest laten aan de handen van vreemden. Kúndige handen naar ze hoopte.

Ze kreeg een glas koud water in haar handen gedrukt en gooide het in één teug achterover. Het water dat daarbij over haar kin liep, wreef ze met een paar handbewegingen over haar gezicht, om nog enigszins verkoeling te krijgen. Terwijl het eigenlijk aangenaam koel was in de ziekenhuisgang. Maar Sarah had het gevoel dat ze ontplofte van de hitte. Waarschijnlijk door de combinatie van spanning en hitte van de dag, die een broeierige, zwele lucht voor de avond had achtergelaten.

‘Zuster! Zuster!!’ riep ze snel, toen ze zag dat deze zich al weer omdraaide om weg te lopen.

‘Hoe is het met mijn zoontje?’

De vrouw met het witte kapje draaide zich weer naar Sarah toe en ze kon het niet helpen dat ze hierbij staarde naar de enorme moedervlek naast haar rechter neusvleugel. Het gekke was, dat zelfs in deze situatie door haar heen schoot, waarom dat mens in vrédesnaam dat afzichtelijke ding niet liet weghalen. Ze werkt verdomme in een ziekenhuis, maar ze werd afgeleid toen de lippen van de vrouw bewogen.

‘Ik kan u nog niets over zijn toestand mededelen mevrouw. De jongen wordt grondig onderzocht. Als ze iets weten wordt u op de hoogte gebracht,’ sprak ze theatraal en Sarah kon de emotionele blik wel van haar gezicht timmeren.

Terwijl het geluid van haar hakken langzaam wegstierf in de lange gang, keek Sarah besluiteloos en verward om zich heen. Op het moment dat haar blik werd gevangen door het bordje ‘toilet’ met een pijl, beende ze er rechtstreeks op af. Ze liep naar de eerste de beste wasbak en draaide de kraan met een flinke slag open. Liet het koude water over haar handen en polsen lopen, waarna ze van haar handen een kommetje maakte en het water overvloedig in haar verhitte gezicht gooide. Ze trok een vies gezicht toen ze de handdoek pakte naast de wasbak en hing deze tussen duim en wijsvinger terug aan de haak. Trok een toiletdeur open en rukte een stuk van de toilettrol om haar gezicht mee droog te deppen.

Ook haar blote armen en benen maakte ze nat en langzaam begon ze zich weer een beetje mens te voelen.

Kom, dacht ze. Kleine Thijs heeft me nodig en rechte haar rug, om kordaat de eerste de beste witte jas aan te spreken. Op het moment dat ze in conclaaf raakte met een niet erg meewerkende verpleegster, zag ze vanuit haar ooghoeken een man haar richting op komen.

‘Mevrouw Visser?’

Toen hij de vrouw bevestigend zag knikken en vragend naar hem keek, stak hij vriendelijk zijn hand uit, die Sarah beleefdheidshalve beantwoorde. Maar ze kon de woorden wel uit hem trekken.

‘We hebben uw zoontje uitgebreid onderzocht mevrouw en we vinden het een redelijk onverwachte uitslag.’

Sarah hing aan de lippen van de arts en trok haar wenkbrauwen van verbazing omhoog toen hij verder sprak.

‘Meestal komt dit bij volwassenen voor. Vandaár dat we er in eerste instantie geen rekening mee hebben gehouden. Uw zoontje heeft acute reuma,’ sprak hij met een frons op zijn voorhoofd.

‘Acute réuma??’ echode Sarah en haar gezicht was één groot vraagteken.

‘Dat hebben toch alleen oude mannetjes?’ waarop er een flauwe glimlach ontstond op het gezicht van de arts.

‘Dat zou je denken ja. Maar meestal groeit dat in de loop der jaren. Acute reuma ontstaat uit het niets. Het overkomt je gewoon,’ waarbij hij machteloos zijn schouders optrok.

‘En wat denken jullie daar aan te gaan doen?’ vroeg Sarah streng.

‘Vooralsnog hebben we geen ervaring met dit soort situaties. Ik bedoel met zulke jonge kinderen. We zullen moeten kijken welke medicijnen er aanslaan.’

‘Gaan jullie experimenteren met mijn zóón?’ vroeg ze met een mengeling van boosheid en ongeloof.

‘Ik kan u niets garanderen mevrouw. Uw zoontje is er erg slecht aan toe. We hopen dat hij sterk genoeg zal zijn. Het is zó acuut dat hij al geen reflexen meer heeft in zijn benen.’

Zijn stem klonk nu zachter en spijtig, maar Sarah wilde het niet horen.

‘Mijn zoon verlámd?’ riep ze nu woedend uit.

‘Dát nóóit! Die jongen heeft nog een heel leven voor zich!’

‘Laten we dat hopen mevrouw,’ reageerde de arts medelevend en was gewend aan de ontkennende reactie van de familieleden van zijn patiënten. Maar hij kon zich niet machtelozer voelen.

Sarah beet haar kiezen hard op elkaar, zodat ze het knarsen zelf kon horen.

‘Ik wil naar hem toe. Ik zal erop toezien dat mijn jongen beter wordt. Al moet ik hier een jáár blijven!’ sprak ze vastberaden en de arts knikte moedeloos.

‘Deze kant op mevrouw,’ mompelde hij en loodste haar de eenpersoonskamer in, waar ze Thijs met gesloten ogen en zó bleek aantrof, dat het leek of hij al niet meer leefde.

Sarah bracht haar hand naar haar keel, toen deze door emotie dreigde dicht te slippen. Ze trok een stoel bij het grote ziekenhuisbed, waar haar kleine jongen bijna in verdwaalde. Ze keek naar het druppelen van het infuus dat bij hem was aangebracht en keek de zuster die het controleerde vragend aan.

‘Is hij buiten bewustzijn?’ vroeg ze bijna ademloos en het ontging haar dat de nog jonge verpleegster haar met medelijden in de ogen aankeek.

‘Hij is af en toe even bij bewustzijn mevrouw, maar valt al snel weer weg. Dit komt door de hoge koorts, die we zo snel mogelijk onder controle proberen te krijgen. En hij krijgt pijnstillers toegediend. Als de koorts wil zakken is er goede hoop mevrouw,’ waarop ze zachtjes de kamer verliet om Sarah alleen te laten met haar kind.

Ook al wist ze niet of hij haar kon horen, ze bleef tegen hem prevelen alsof ze hem hiermee terug kon halen. Ze vertelde hem anekdotes, waarvan ze wist dat hij er smakelijk om kon lachen en ze zong zachtjes voor hem. Zingen had haar altijd op de been gehouden en ze zou er voor zorgen dat hij er ook door op de been kwam.

Maar Thijs reageerde niet op haar stem. Dácht ze. Thijs verbleef op de golven van bewustzijn en onbewustzijn. Soms werd hij omhooggetrokken naar iets waar hij naartoe wilde, maar hij kon het niet redden. Moe. Zó moe. Zijn benen wilden niet. Zijn hoofd was te zwaar. Dan verdween hij weer in een donkere, kolkende massa, waar hij onmogelijk uit kon komen. Waar het dan aardedonker was. Maar dat wilde hij niet. Hij wilde niet alleen zijn in het donker.

Hij wist zelf niet hoe vaak deze cyclus zich voltrok. Het was één...twee dagen later. Hij voelde dat zijn hoofd omhoog getrokken werd. Het zwart werd donkergrijs met flarden lichtgrijs. Hij vocht. Hóórde hij iets? Weer werd het donkergrijs. Nee. Terug naar die lichtere kleur. Ik wíl...ik wíl...wíl!!

Een zacht geluid. Het beroerde zijn oren. Als een zomerbries. Wat is het! Ik wil het wéten! Energie balde zich samen in zijn hoofd. Het donkergrijs werd weer lichter. Lichtblauw... Het geluid! Het leek of zijn hersenen barsten door de inspanning om te hóren! In een reflex trok hij zijn vingers om het laken. Pijn. Kan niet schelen. Ik hóór! Zachte klanken. Geen woorden.

Hij spande zich nog verder in en voelde een scheut door zijn hoofd. Hij zag rode ballen achter zijn ogen door de inspanning.

‘Thijs? Thíjs!!’ klonk iets dat hij herkende.

Hij hield zijn adem in en Sarah’s ogen werden groot van de schrik.

‘Hij zal toch niet...?’

‘Thíjs!!’

Het klonk nu harder. Hij hoorde een snik. Krampachtig bewogen zijn oogballen. Zijn donkere wimpers trilden. Het was een millimeter, maar het was genoeg.

‘Maaa...?’ klonk het aarzelend en zwaar uit zijn droge mond, wat Sarah meteen deed opspringen.

Ze doopte meteen haar wijsvinger in het glas water, dat op het uitklapplankje van het kastje naast Thijs’ bed stond en bevochtigde hiermee zijn droge lippen.

‘O jongen, wat héb je me laten schrikken!’

Er verscheen een flauwe glimlach om zijn mond en Sarah wíst het. Het zou nog lang duren. Maar haar jongen zou haar jongen niet zijn, als hij haar wilskracht niet zou hebben.

Thijs was langzaam hersteld. Maar door zijn wilskracht was hij er helemaal bovenop gekomen. Hij hunkerde ernaar weer te kunnen optrekken met zijn schoolvriendje en toen het eenmaal zover was, wilden ze op die nog steeds warme nazomerdag alles tegelijk doen. Na al het knokken van de afgelopen weken, om eindelijk weer eens een normaal kind te kunnen zijn, had deze mooie dag een catastrofaal einde.

Ze waren naar hun geliefde plek gegaan. De oude steenfabriek, waar de lorries een pretpark voor de twee jongens waren.

‘Kom Thijs,’ had Jelle vol geestdrift uitgeroepen.

‘Wie het eerst boven is!!’

Maar de één deed niet voor de ander onder en samen stonden ze bij het eerste kieptreintje. Thijs ontwikkelde zich steeds meer als een jongen die overal bij wilde zijn. Hij genoot met volle teugen van zijn jeugd en was nieuwsgierig naar alles en ondernemend van aard. Alles wat nieuw was, wilde hij uitproberen. Hij genoot van de sprongen die ze maakten tussen de kieptreintjes, waarbij de wind langs je oren suisde. Hij was dan ook vlugger dan Jelle en zette af voor de eerste sprong, waarop Jelle wachtte tot hij landde in de volgende bak. Zette dan af en volgde hem. Thijs bleek toch nog gauw moe en hij vond het prima als Jelle nog even door ging. Hij moedigde zijn vriendje aan en klapte in zijn handen als Jelle weer eens een prachtige sprong en een evenzo prachtige landing maakte. Tót de laatste.

Misschien was hij al te moe. Daar zou nooit iemand meer achter komen.

Thijs zag het gebeuren. Hij zag zijn vriendje door de lucht vliegen. Hij zag de maaierende benen, alsof hij door de lucht liep. Een windvlaag kreeg grip op het volgende kieptreintje, waardoor deze in onbalans raakte. Het was te ver. De maaierende benen konden de rand niet halen en Thijs zag hem verdwijnen tussen twee bungelende wagons, waarna hij een doffe klap hoorde.

Nu lag hij hier. Thijs stond daar maar. Zijn krullen glinsterend als goud. Te staren naar de stille figuur in de kleine kist. Zich niet realiserend, dat hij hem nooit meer zou zien lachen.

Er kwamen geen tranen. Het drong niet tot hem door. Zou hij slapen? Hij moest maar heel zachtjes doen. Maar hij lag zo stil. En waarom had hij zijn bril op, als hij sliep?

Hij hoorde het onderdrukte snikken achter zich, maar Thijs staarde uitdrukkeloos naar het opgeschoren, blonde koppie. Wat deden al die mensen hier? Als Jelle wilde slapen? Waarom gingen ze niet allemaal weg, waardoor hij rust zou hebben?

Vreemd was het wel ja. Waarom had hij dan nog zijn kleren aan. Gekke kleren. Netjes. Niet de kleren die hij droeg als ze samen op oma’s zolder waren, waar ze heerlijk konden grasduinen. Altijd op zoek naar oude postzegels. Het had iets geheimzinnigs die oude zolder. Ze fluisterden er altijd, alsof ze bang waren dat de geesten hen konden horen. Het was een soort heilige plaats.

Waar hij nu stond, leek het eigenlijk ook een soort heilige plaats. Er stonden brandende kaarsen om hem heen. Alleen de fluisterstem van Jelle ontbrak.

Het was niet de eerste keer dat Sarah van Biesrode een school van de kinderen bezocht. Het was bij haar ingeslagen als een bom.

Door zijn cito-toets was het eigenlijk een feit geweest dat Thijs naar de technische school gestuurd zou worden, maar dat had hij met hand en tand bestreden. Hij had bijna gesmeekt naar de mavo te mogen.

Wat moest hij nou in vrédesnaam op een technische school. Daar had hij geen handen voor.

Thijs was langer en smaller geworden. Niemand, die hem als baby had gekend, had ooit verwacht dat deze jongeman er zó uit zou gaan zien. Zijn gezicht was smal, maar toch met de hoekige, mannelijke lijnen. Zijn huid werd bij elk straaltje zon bruiner en zijn haar had inmiddels de kleur aangenomen van dat van zijn moeder. Zijn donkere krullen glommen dansend in de wind en zijn smalle lichaam was tanig maar lenig tegelijk. De grote groep vriendinnen die hij om zich heen had, konden hem soms verlekkerd aankijken. Maar Thijs genoot van het doen van vrouwendingen.

Na verloop van tijd zouden zij (zónder enige bekentenis) erachter komen dat hij één van hen was en accepteerden hem zoals hij was. Één van hen. Één van de vriendinnenclub. Zijn manieren waren verfijnd te noemen, maar hij leek hier zelf geen erg in te hebben. Het was zoals hij was. Zijn unieke persoonlijkheid. Hij had de gave om mensen voor zich te winnen. Niet bewust, maar door zijn charme en humor. Hij genoot van de aandacht die hij kreeg en begon er soms een schepje bovenop te doen. Al waren het soms fantasieverhalen die hij vertelde, hij genoot met volle teugen als de meiden aan zijn lippen hingen.

Hij genoot nog méér als ze met z’n allen de stad in gingen en adviseerde zijn vriendinnen, die veel waarde hechtten aan zijn oordeel. Hij ontpopte zich als een ware leider. Hij kreeg zelf ook steeds meer zin zich extravaganter te kleden en leek in z’n geheel, met al zijn kleurcombinaties, niet meer op de doorsnee jongens van zijn leeftijd.

Het bleef niet onopgemerkt. Op de Groen van Prinsterer school in Huizen kreeg hij problemen met een leraar van middelbare leeftijd. Hij kon zijn ogen en handen niet van hem afhouden en maakte dan ook van

elke gelegenheid gebruik om hem zogenaamd aan te raken. Thijs die onderhand zelf wel in de gaten had totaal niet seksueel geïnteresseerd te zijn in de meiden, was compleet gecharmeerd door de aandacht die hij van hem kreeg. Een kortstondige, stormachtige relatie met de aardrijkskunde leraar, zorgde ervoor dat hij van school werd getrapt.

‘Die vent kan zijn poten niet thuishouden, mam!’ had hij met een verongelijkt gezicht tegen zijn moeder gezegd, toen hij op een vreemde tijd was thuisgekomen.

Zijn acteervermogen was absoluut van grote klasse en zelfs bij Sarah van Biesrode - waar hij dit vermogen onmiskenbaar van had geërfd – was er geen enkel spoor van wantrouwen te bespeuren geweest, of haar zoon wel of niet de waarheid sprak.

Sarah van Biesrode regelde het zaakje zonder verdere vragen te stellen, maar dacht er het hare van. Ze was dol op de jongen met alles wat hij voor haar deed en hij scheen er meer lol in te hebben dan menig meisje. Ze drong alleen de gedachte weg, om haar demonen niet op te roepen.

Hij werd op de leao St. Liduina in Laren geplaatst waar de nonnen de baas waren. Streng maar rechtvaardig.

‘Wij proberen het met jou,’ was hun enige commentaar.

Juf Contini Sellier, typelerares, was degene die hem opving. Ze nodigde hem thuis uit en stelde hem meteen op zijn gemak.

‘Je hoeft je niet te verschuilen jongen. Ik wéét wie je bent,’ had ze hem moederlijk toegesproken, toen hij met bungelende benen op het aanrecht zat.

Thijs had haar hoopvol, bijna smekend aangekeken, maar had niets durven zeggen.

‘Weten ze het thuis?’ had ze zachtjes gevraagd, waarop hij - door de warmte die ze uitstraalde en het vertrouwde gevoel dat zij hem gaf - licht met zijn hoofd had geschud en gevoeld hoe er een blos naar zijn wangen was gestegen.

‘Lastig, lastig,’ had ze hoofdschuddend gereageerd.

‘Ik heb in hetzelfde schuitje gezeten als jij. Ik wéét hoe moeilijk het is, om te willen zijn wie je bent. Ik heb me vaak genoeg aan het ‘normale beeld’ willen aanpassen. Maar bega níet diezelfde fout jongen. Je wordt doodongelukkig,’ had ze met mededogen in haar ogen gezegd.

‘Je kunt het tegen mij wel zeggen Thijs. Ik ben van hetzelfde soort,’ knipoogde ze ondeugend.

‘Als je de woorden uitspreekt, zal je merken hoe dat oplucht.’

Het bleef nog een tijdje stil, terwijl Thijs naar een punt op de grond staaarde en telde onbewust de blokjes van het zeil op de grond.

‘Ik geloof...ik denk dat ik homo ben.’

‘Ach, lieve jongen,’ was haar enige reactie en toen hij haar armen als een troostend gebaar om zijn schouders voelde, was het als thuiskomen. Thuiskomen in zijn wereld.

Er viel een last van zijn schouders.

Het was een jaar later. Thijs was inmiddels veertien jaar. Het was een prachtige voorjaarsdag. De bomen droegen een dunne deken van nieuwe blaadjes. Nog onvolgroeid. Maar de nog lichte kleur groen van de verse blaadjes, die blij leken te ontwaken uit hun winterslaap, glinsterden in de zon onder de wolkenloze, blauwe hemel.

Thijs kuierde op zijn gemak door de winkelstraten. Hij genoot van de kleuren om zich heen. Mensen die hun truien hadden vervangen door luchtige blouses en T-shirts en hun slippers weer uit de kast hadden gehaald.

De etalages toonden hun zomergoed en door hun rekken buiten te zetten, lokten ze hun klanten.

Thijs bekeek het met een glimlach, maar zomermens als hij was, weerhield hem ervan naar binnen te gaan. Een terrasje voor de paar vrije uurtjes die hij had, leek hem een beter alternatief.

Hij liep naar het zebrapad aan de overkant van de kroeg ‘Het Bonte Paard’, voornemens over te steken, maar plotseling werd zijn blik afgeleid.

Was het een zonspiegeling? Een oase in de woestijn?

Hij kon alleen maar staren naar de man met het blonde haar. Een Germaan, was het eerste dat in hem opkwam, toen hij in de korenblauwe ogen keek van de man die recht op hem afliep. Thijs’ blik vloog over het witte balletoverhemd en de blauwe strakke broek, waarin zijn geslachtsdeel goed zichtbaar was. Het enige dat door hem heen flitste toen de man bijna dwars door hem heen liep, was dat hij dat deel graag in zijn handen zou willen nemen en het gewicht ervan zou willen voelen.

Het was alsof zijn bewustzijn plotseling weg was. Als gehypnotiseerd volgde hij de gestalte en het verbaasde hem niet eens dat de deur waardoor hij verdween, open bleef staan. Hij trok zijn shirt al uit in

de gang, liet het achteloos op de grond vallen en liep meteen door naar de zwarte ruimte, waar het vol hing met foto's van blote jongens.

'Thijs,' was het enige dat hij uit kon brengen.

Terwijl hij binnen enkele seconden zijn kleren uittrok, bleef hij gebiologeerd naar het lichaam van de Germaan kijken en zag alleen maar zijn lippen bewegen: 'Maurice.'

Mijn Thor, dacht Thijs zwijmelend en verdronk in de korenblauwe ogen en het goddelijke lichaam.

Hij hoorde de vraag: 'hoe oud ben je eigenlijk' in de verte en negeerde het.

Hij verdronk in de sensuele aanrakingen van deze god en gaf zich over aan het spel van de begeerte. Hij legde zijn handen om de bruin verbrandde, atletisch gevormde billen en liet zijn hoofd naar beneden zakken. Hij verkende alle plekje met zijn tong en verkeerde in uiterste extase door wat zijn handen met hém deden.

Hij wilde niet ontwaken. Hij wilde niet dat het afgelopen zou zijn. Maar het moment dat Maurice zijn blauwe broek weer aantrok en zijn witte overhemd los over zijn gespierde borst aanhad, moest hij zich losrukken van dit sensuele beeld. Zonder woorden gaf hij aan dat het tijd was om te vertrekken. Thijs zocht zijn kleding bij elkaar en haastte zich plotseling. Een gevoel van overbodigheid maakte zich plotseling van hem meester en hij voelde zich ineens klein. Was dit het dan?

Hij draaide zich snel om, zich even geen houding meer weten te geven en schrok even toen er tóch nog gesproken werd.

'Heb je morgenavond zin om te komen? We vieren een klein feestje. Met nog een paar vrienden,' zei hij er nonchalant achteraan.

Thijs dacht dat hij droomde en kon alleen maar knikken.

Hij kon bijna niet wachten en liep dan ook de hele volgende dag met zijn hoofd in de wolken.

Het was eigenlijk nog veel te vroeg die avond, maar hij was het wachten beu. Hij had zich uitgesloofd er zo goed mogelijk uit te zien en toog vol energie naar zijn 'Thor'. Verbaasd stak hij zijn hoofd om de deur en zag dat er niemand aanwezig was. Besluiteloos liep hij terug naar de buitendeur, toen hij de blonde god zag aankomen met een donkerharige man naast zich. Hij werd autoritair naar binnen geduwd, maar wetende wat er komen zou, nam hij dat voor lief. De deur viel met een klap achter de vrienden dicht en binnen no-time lagen overal kledingstukken.

Hetgeen hij de hele dag naar gesmacht had met de gedachte aan gisteren, was vandaag totaal niet aan de orde. Hij raakte opgewonden van de twee prachtige lichamen, maar moest toch even slikken toen hij bijna harthandig op het bed werd geduwd. Thor kwam voor hem staan en loodste zijn geslacht in zijn mond, maar vergat hierdoor dat er nóg iemand in dezelfde ruimte was. Maar dat werd hem snel duidelijk.

Hij voelde plotseling een hand op zijn rug en er werd een lik crème met een vinger bij hem binnengebracht. Hij raakte steeds verder opgewonden door het idee van de twee mannenlichamen. Maar wat voor hem een ware droom leek, werd een hel die hij niet lichtelijk zou vergeten en een ijzig litteken zou achterlaten.

Hij voelde plotseling een pijn die zijn hersenen niet konden bevatten. Het leek of zijn lichaam in tweeën werd gespleten en de wanhoop verzamelde zich in zijn keel. Hij wrong zijn lichaam in alle posities om te ontkomen aan deze allesverterende, brandende pijn, dat zijn hele lichaam leek te doorboren. Maar het leek of hij in een bankschroef zat.

Zijn lichaam leek te verschrompelen en de samengebalde wanhoop verliet zijn keel. Hij gilte tot zijn keel rauw voelde en zijn lichaam was uitgewoond. Toen hij plotseling losgelaten werd, hoorde hij wat gestommel. Zijn kleding werd in zijn handen geduwd en hij werd door twee handen als een zak vuilnis naar de deur gedirigeerd.

Gesloopt als hij was, voelde hij hoe er een warme straal langs zijn benen liep en kermend van de pijn trok hij snel zijn kleding aan.

Thijs' was lichamelijk en geestelijk gebrandmerkt. Dít overkomen was het ergste dat hij bedenken kon. Ze hadden zijn droom kapot gemaakt. Deze vernedering zou hem voor de rest van zijn leven bijblijven.

Uit het zicht, in de schaduw van het donkere halletje, trok hij zijn shirt over zijn hoofd en trok zo snel, als hij onder omstandigheden kon, zijn broek aan. Binnensmonds kermde hij van de pijn, maar er was geen tijd voor pijn. Hij wilde weg. Niet alleen van de grote teleurstelling, maar hij liep óók weg van het wéten. Hij wist dat hij er nóóit met iemand over zou kunnen praten. Hij zou het alleen moeten dragen. Deze desillusie. Deze stap in zijn leven die hij zich als een droom had voorgesteld.

De pijn die zijn lichaam folterde, schakelde hij mentaal uit. De wond in zijn brein was veel groter. Zo normaal mogelijk liep hij later zijn ouderlijk huis binnen. Negeerde de vragende blik van zijn moeder en ging meteen door naar boven, waar hij de rest van de middag bleef.

Op een vreemde manier was zijn geest leeg. Lamgeslagen. Het enige dat hij na verloop van tijd voor ogen had, was dat hij niet meer daar in de buurt wilde komen. De herinnering vergeten en doorgaan met zijn leven. Hij wilde uit de buurt van Laren. Het werd de zoveelste zwarte bladzijde in zijn nog jonge leven. Hij zocht een zomerbaantje en vond dit in het schuren en lakken van boten.

Langzamerhand verdwenen de herinneringen naar de achtergrond. Opgeborgen in een laatje van zijn brein. Hermetisch gesloten en vergat de sleutel, zolang hij bezig was.

Als in de donkere uren van de nacht zijn onderbewustzijn de sleutel vond, werd hij badend in het zweet wakker. Maar ach, de nacht ging voorbij en een zonnige dag brak weer aan, zodat de donkere wolken weer verdwenen en na verloop van tijd, bij het verdwijnen van de lichamelijke beurse plekken, verdwenen ook de donkere nachtwolken en leefde Thijs weer zijn nieuwsgierige leven.

Zomer 1974.

Het scheen lucht te geven. Zingen als je astma had. Thijs was een van de velen. Terwijl hij genoot van zijn ritje op de fiets van school naar huis, stonden zijn ogen geen moment stil op een enkel punt vóór zich. Zijn blik vloog alle kanten op om dingen te zien, te ontdekken, waarbij hij zong uit volle borst. Het gaf hem niet alleen lucht, maar bevrijde hem van wolken die hij niet wilde zien.

De mensen in de buurt waren het gewend en glimlachten als ze hem al in de verte zingend aan hoorden komen en werden er zelf ook opgewekter door. De zon stond nog hoog aan de hemel en liet alles op zijn pad glinsteren. De hitte liet het weggetje waarover hij fietste in de verte trillen en het leek daardoor of de weg vroeger ophield dan het geval was. Hoe verder Thijs fietste, het leek net of er steeds weer een stuk aangeplakt werd.

Hij hief zijn hoofd nog verder op en snoof de geur van de zomer diep in zijn neusgaten, terwijl de lauwe wind de hoge sprietten van het grasland rechts van hem deed golven. Enkele stukken grasland die al gemaaid waren, toonden hun korte gele pieken, waar bergen gedroogd gras hun zoete geur door de zomerwind lieten meedragen.

Plotseling werd zijn aandacht getrokken. De zon deed de rode lak van de cabriolet glinsteren, waardoor Thijs zijn ogen halfdicht kneep. Als in een reflex draaide hij zijn hoofd, om dit prachtige plaatje niet uit het oog te verliezen. Iemand die dit hilarische schouwspel had gadeslagen was niet meer bijgekomen. Het leek een slap-stick uit een Laurel en Hardy film.

Terwijl hij bijna omgekeerd op zijn fiets zat en zijn ogen bewonderend naar het perfecte plaatje keken en niet meer naar de weg vóór zich, was het gevolg bijna niet visueel te volgen. Alleen de bestuurder van de rode cabriolet zag in zijn spiegel de fietser verdwijnen.

Het voorwiel blokkeerde tussen twee coniferen en lanceerde hem als een lappen pop tussen het groen van de twee bomen achter de snelweg. Thijs worstelde zich beduusd tussen de takken vandaan en liet zich met zijn kont in het gras zakken, met zijn hoofd hijgend naar beneden. Met gesloten ogen bleef hij gedesoriënteerd zitten en schrok toen hij een hand op zijn schouder voelde.

Hij opende ze snel om naar de hand te kijken en liet zijn blik rusten op een paar perfecte pianovingers. 'Gaat het?' klonk een aangename stem, maar Thijs werd meteen in beslag genomen door zijn gehavende broek.

'Verdómmel! Jezus Christus!! Mijn bróek!!' vloekte hij, maar de man die nog achter hem stond reageerde totaal niet op zijn impulsieve uitbarsting, maar legde diezelfde hand onder Thijs' oksel en oefende hier iets druk op uit, om aan te geven dat hij moest opstaan.

Thijs, nog in beslag genomen door zijn geruïneerde broek, werd naar de rode bolide geloodst en het ontging hem dat zijn fiets achterop de auto werd vastgebonden, waarna de man weer achter het stuur kroop en de auto weer rustig in beweging liet komen.

Thijs die zich plotseling realiseerde wat er gebeurde, was zijn broek snel vergeten toen hij zijn hoofd opzij draaide. Zijn mond viel open van bewondering. Hij staarde naar het profiel van de man van blijkbaar weinig woorden en het leek of zijn hoofd bevroor in zijn stand.

Zijn blik dwaalde over het haar en de zijkant van het gezicht en keek toen naar de prachtige handen die ontspannen op het stuur lagen.

Jézus! Hij zat écht naast Jezus. Hij keek naar de gebeeldhouwde kop en naar het donkere, golvende haar dat zijn schouders bereikte en realiseerde zich plotseling dat dromen tóch nog bestonden.

Ze arriveerden pas veel later bij het grachtenpand aan de Keizersgracht in Amsterdam en zijn begeleider nodigde hem uit binnen te komen. Ook weer zonder woorden. Thijs volgde hem naar binnen en keek even rond door het zichtbaar eeuwenoude pand, maar keurig opgeknapt in een modernere stijl. Het plafond met zijn ornamenten was duidelijk nog uit de oude tijd en de nog zichtbaar originele deuren hadden een aangename, zachte kleur blauw gekregen met muren in een nog iets lichtere tint.

Het was duidelijk een onderkomen van een man alleen, want wat erin stond was alleen het hoognodige. De rest was pure hobby.

Terwijl de man Thijs een zitplaats aanwees en alleen zijn naam noemde waarbij hij hem kort aankeek, antwoordde Thijs met het noemen van zijn naam en keek voor het eerst in de barnsteenkleurige ogen, die hij het liefst in zijn blik gevangen had willen houden. Maar Pim draaide zich meteen om en liep naar een soort bar. Schonk zichzelf een pure cognac in, waarna hij zijn hoofd naar Thijs draaide en hem met opgetrokken wenkbrauwen aankeek. Woordeloos vragend wat hij wilde.

Thijs schudde ontkennend zijn hoofd terwijl hij zijn blik even op de fles cognac liet rusten, waarna Pim zich weer omdraaide. Hij hoorde dat er een kraan werd opengedraaid, gevolgd door het vullen van een

glas. Met een paar enkele lange passen stond hij weer voor hem en terwijl hij zijn blik weer op het perfecte gelaat van de man tegenover hem liet rusten, pakte Thijs het glas van hem aan.

Pim greep zonder Thijs aan te kijken naar zijn gitaar, waarop Thijs zijn blik liet wegdwalen over de vele elpees en de afbeeldingen aan de wanden van de vele bekende componisten. Na verloop van tijd leken de afbeeldingen aan de wanden te vervagen en werd hij langzaam maar zeker meegevoerd door de klanken die de gitaar voortbracht.

Hij sloot zijn ogen en luisterde naar een stem die blijkbaar niet was gemaakt om te praten, maar alleen om te zingen en hij dreef weg op de heldere klanken met gesloten ogen. Zich er niet van bewust dat hij zachtjes mee neuriede.

Deze relaxte saamhorigheid was een balsem voor zijn ziel. Hij leek te drijven op de zachte golven van de perfecte rust. Hij had zich in tijden niet zó ontspannen gevoeld en liet zich met een glimlach om zijn lippen meevoeren in het leven van Pim, die, zoals hem later pas duidelijk werd, drieëntwintig jaar was.

Voor zijn vader werkte in een groot Amsterdams computerbedrijf en dat muziek zijn passie was. Hij weerspiegelde en ádemde muziek uit, alsof zijn hele wezen muziek wás.

Thijs leefde zijn droom in de perfecte entourage met de perfecte man. Pim was de man waar hij bij wilde blijven. Waarmee hij oud wilde worden. Het woord 'thuis' kwam niet meer in hem op. Hij wás thuis. Het was de normaalste zaak van de wereld dat ze bij elkaar bleven. Zonder woorden, zonder verplichtingen. Pim behandelde hem als een volwassene. Beminde hem als een volwassene en voor Thijs voelde het als het ultieme geluk.

De manier waarop ze de liefde bedreven was teder. Voor het eerst ontdekte Thijs de romantiek tussen twee mensen die van elkaar hielden. Zelfs de sex was onbaatzuchtig en Pim leek een heilige. Hij kon Thijs strelen en pleasen totdat deze gek werd van genot en hij leek zelfs zonder woorden aan te voelen wat Thijs wél en níet wilde. Ze konden elkaar na verloop van hun samenzijn, diep in de ogen kijken, waar alle bekentenissen en beloften in opgesloten lagen.

Zonder enig overbodig woord werden ze een stel en Thijs had zijn geluk op aarde gevonden. Het leven waar hij naar zocht op zijn nog zo jonge leeftijd, van beloftes en idealen.

Maar het moment kwam dat Pim weer naar zijn werk moest en tegen wil en dank ging hij weer naar school, op aanraden van Pim. Thijs had zich langzamerhand ontwikkeld tot een jongen met een sterke eigen wil en was zelfverzekerder geworden door toedoen van Pim. Door zijn liefde voor deze man, die alles voor hem over scheen te hebben, zag hij niets als een 'must'. Hij ging zonder mokken weer naar school, waarna hij de eerste dag gewoon 's middags weer naar huis ging. Alles weer pais en vree. Alleen zijn moeder gaf hem toch een reprimande.

Totdat hij op vrijdagmiddag weer afreisde naar zijn geliefde Pim.

Wat hij daar aantrof was alles behalve het beeld dat hij gewend was. Het was troeperig. Overal lagen lege cognacflessen en tot zijn verbazing zag hij overal lege aspirine papiertjes (dácht hij naïef).

Pim stak zijn blijheid niet geheel onder stoelen of banken bij het zien van zijn maatje, maar Thijs zag al gauw een blik in zijn prachtige ogen, die er de laatste keer niet was geweest. Hij voelde hoe zijn nekharen overeind gingen staan en próefde bijna de smaak van ellende.

Zonder iets te zeggen schoven ze samen op de bekende bank, waarbij Pim nonchalant een lege fles cognac wegschopte, wat een ratelend geluid veroorzaakte op de plavuizen vloer. Liefdevol sloeg hij een arm om Thijs heen en trok hem dicht tegen zich aan. Thijs hoorde de zachte zucht ontsnappen aan zijn lippen en duwde hem zachtjes maar dwingend van zich af.

'Wat is er Pim?' vroeg hij met schorre stem, bang voor wat hij te horen zou krijgen.

Pim trok wanhopig zijn schouders op, alsof alle interesse was weggeëbd.

Thijs kneep hem zachtjes in zijn been, in een mengeling van mededogen en aanmoediging om hem niet langer in het ongewisse te laten. Hij keek naar het profiel van de man die naast hem zat. Het hoofd gebogen en zijn sierlijke handen voor zijn mond geslagen, terwijl zijn nu doffe ogen naar één punt staarden.

Thijs wist dat hij nooit méér van een man zou kunnen houden dan van Pim. Op het moment dat hij hem zó wanhopig zag, voelde hij de steen in zijn maag groeien en de brok in zijn keel verhinderde het nog zijn stem te gebruiken.

'Mijn vader nodigde me gisteren uit voor een 'zakelijk gesprek' en Thijs zag hoe hij een mengeling van een minachtende en trieste glimlach tevoorschijn toverde.

'Maar dat gesprek liep anders dan ik verwachtte,' klonk zijn stem monotoon, nadat hij eerst een paar keer door zijn gezicht gewreven had voordat hij zijn handen op zijn bovenbenen liet rusten.

Zonder Thijs in de ogen te kijken ging hij troosteloos verder:

‘Wat zóek jij toch in die jonge jongen? Je wéét dat de joodse wetten dat niet tolereren,’ citeerde hij plotseling, wat zijn vader als een ‘zakelijk gesprek’ had aangekondigd.

De verwijten waren niet van de lucht geweest en tot zijn grote wanhoop had hij hem behoorlijk klem gezet.

Ergens was Thijs opgelucht, dat het niet Pim zélf was die kwam vertellen dat het over was tussen hen, maar angst overheerste toen hij wachtte op wat er verder zou komen.

‘Ik wil je niet kwijt Thijs, maar ik kan geen kánt op,’ luisterde Thijs naar de wanhopige woorden en kromp in elkaar.

‘Betekent het dat je vaders wil wet is?’ vroeg hij zachtjes, terwijl zijn stem van de zenuwen iets oversloeg. Het duurde enkele seconden voordat hij reageerde en Thijs zat op hete kolen.

‘Probeer het te begrijpen Thijs. Als ik met je doorga word ik onterfd en waar moeten we dan van rondkomen?’

Het was of er iets knapte. Thijs drukte zijn hand tegen zijn maag die sterk protesteerde. Hij hoopte dat Pim zou opstaan. Zijn ondeugende en tegelijkertijd liefdevolle glimlach zou laten zien. Maar er gebeurde niets. Pim bleef onafgebroken voor zich uitstaren, alsof hij al een muur aan het optrekken was.

Maar Thijs wilde het nog niet opgeven. Hij wíst wat hun liefde voor beiden betekende en hij wilde er voor vechten.

‘We hoeven toch geen afstand van elkaar te doen. We kunnen elkaar toch schrijven? Na verloop van tijd is hij tevreden en is hij ervan overtuigd dat we uit elkaar zijn. Later zien we wel weer,’ sprak hij zelfverzekerder dan hij zich voelde.

Op het moment dat Pim eindelijk zijn hoofd optilde en er een tikje hoop in zijn ogen te lezen was, wist Thijs dat hij gewonnen had en omhelsde hem. Ze klampten zich aan elkaar vast als drenkelingen op zee en bedreven de liefde hartstochtelijk. Niet wetende of er voorlopig een volgende keer zou komen. Maar schrijven deden ze. Liefdesbrieven die het verlangen alleen nog maar groter maakte.

‘Martínus Thijs!’ sprak ze ijzig en ze zag een mengeling van spijt en wanhoop in de grote donkere ogen. Thijs wíst wat er komen ging en haalde zijn schouders moedeloos op. Het móest er een keer van komen. Maar hoe was ze er in vrédesnaam achtergekomen?

Mijn god, de brieven! dacht hij plotseling. Hoe kon hij nou zó stom zijn. Hij had telkens geprobeerd de brievenbus te legen die aan de dijk stond, maar er was vast een moment geweest dat ze hem vóór was.

Hij wilde langs haar heen glijpen. Het uitstellen. Maar het kón niet uitblijven. Het móest een keer uitkomen. Hij wilde ook niet de rest van zijn leven moeten liegen. Daarvoor hield hij teveel van Pim.

‘Ik kan het niet helpen mama,’ zei hij schoorvoetend en keek zijn moeder vanonder zijn donkere wenkbrauwen aan. Wachtend op wat komen ging.

De scherpe klank verdween enigszins uit haar stem en haar ogen verrieden haar wanhoop. Ze had alweer drie onrustige nachten gehad. En door gebrek aan slaap en de energie die de nachtmerries haar kostten, bungelde ze weer op het randje van instorten.

‘O lieve schat. Ik heb er ook niet zoveel moeite mee. Ik weet het al zo lang, maar ik hoopte maar steeds dat ik er ver naast zou zitten. Maar het mag niet zo zijn.’

Thijs zag de wanhoop in haar ogen plaatsmaken voor angst en automatisch pakte hij de hand die nerveus aan haar schort frommelde.

‘Ik wil je geen verdriet doen mama. Dat is het laatste wat ik wil. Maar ik kan mezelf niet verloochenen. Dan word ik doodongelukkig.’

‘Je hoeft niet bang te zijn mama, ik kan goed voor mezelf zorgen,’ besloot hij zijn relaas, waarop Sarah triest knikte.

‘Ik weet het lieve jongen. Je bent ook al heel volwassen met je vijftien jaar. Alhoewel het nog érg jong is. Ik weet dat het jóuw leven is en ik wil ook alleen maar dat je gelukkig wordt, alleen...’

Ze stokte en friemelde weer aan haar schort.

‘Ik ben zó blij dat te horen mama,’ reageerde Thijs opgelucht, maar de blik in haar ogen baarde hem grote zorgen en overschaduwde de opluchting.

‘Maar waarom kík je dan zo angstig mama?’

‘Ik maak me zorgen over de reactie van je vader Thijs. Hij zal er níet zo over denken als ik en...’

‘En wát mama?’

Thijs zag het gebeuren. Hij wist dat het niet lang zou duren voordat ze weer compleet zou instorten. Het kon met een uur, maar het kon ook nog een paar dagen duren. Dat wist je nooit, hoe lang ze zich op de been hield. Maar dát het gebeuren zou, stond als een paal boven water.

Hij bleef haar aankijken en zag door de bewegingen van haar hoofd dat ze in gevecht was met zichzelf en hij dacht dat het beter was haar even alleen te laten en niet verder door te vragen.

Op het moment dat hij zich wilde omdraaien om naar de deur te lopen, liet Sarah tóch nog van zich horen. Thijs stond als aan de vloer genageld door de scherpte in haar stem.

‘Weet je wat ze in de oorlog deden met jongens zoals jij?’

Thijs draaide zich niet om, maar bleef staan als een standbeeld, wachtend op wat komen zou.

‘Ze werden verbrand óf hun schedel werd gelicht en werd er een stukje hersenen uitgehaald waarvan ze dachten dat dáár de boosdoener zat.’

Het gíng niet om het feit dat hij homo was. Niet bij mama. Ze was púúr bezorgd om hem. Dat was hem nu wel duidelijk. Maar er was nu toch geen oorlog? Dat zat allemaal in haar hoofd. Hij begreep plotseling nu ook beter waar mama altijd mee moest dealen. Wat zouden er nog meer voor horrorbeelden in haar hoofd ronddwalen?

Plotseling had hij zóveel medelijden met haar, dat hij zich langzaam omdraaide en hij zag nog net dat ze een ontsnapte traan met de punt van haar schort wegveegde.

‘Het komt wel goed met mij mama,’ zei hij zachtjes en beroerde haar arm met zijn hand.

Hij draaide zich geluidloos om en liep met de zachte tred die zo gewoon voor hem was naar de keuken en begon de tafel te dekken, terwijl het eten nog op het gas stond te pruttelen.

Sarah leek totaal in zichzelf gekeerd, toen de rest van het gezin binnen druppelde en zich achter zijn of haar bord installeerde. Alleen Bob schitterde nog door afwezigheid. Het leek of iedereen altijd aanvoelde hoe de vlag er bij moeder bij hing. Als zij niets zei, deed de rest van het gezin er ook het zwijgen toe.

Thijs schonk voor iedereen de gloeiende thee in en nadat Anton een stuk voorgelezen had uit de bijbel, graaiden alle handen tegelijk naar de mand met vers brood. Een paar minuten later hoorde je alleen het zachte gekauw en alleen door Richard het slurpen van de thee.

Tótdat de deur niet zachtzinnig werd opengegooid en Bob als laatste binnenkwam. Hij vestigde meteen zijn blik op Thijs, die net vakkundig pindakaas op zijn boterham aan het smeren was.

‘Zó flikkertje!’ klonken de twee woorden als een donderslag en een ieder die opkeek, kon de gemakkelijke glimlach op zijn gezicht zien.

Thijs zag het meteen als leedvermaak voor de straf die hij ongetwijfeld zou krijgen, wetende dat h́ij die hem nooit gemogen had, eindelijk een stok had om te slaan.

Er waren geen twee seconden nodig naar aanleiding van die blik. Terwijl de rest van het gezin verschrikt zijn handen tegen de tafel zette en met hun stoelen achteruit schoven, vloog de gloeiende pot thee door de lucht. Thijs’ bedoeling was het naar zijn hoofd te gooien, maar spatte voor zijn voeten uit elkaar, waardoor de hete druppels in de rondte vlogen.

Thijs, gefrustreerd door de opmerking en dat hij geen doel getroffen had, pakte in een waas van woede de pot pindakaas en smeed ook deze naar de gehate figuur. Ook déze trof geen doel, maar gerinkel van glas deed iedereen nu opspringen.

‘Wat voor de dónder is h́ier allemaal aan de hand??’ schreeuwde Anton als de perfecte commandant.

Het gevolg van zo’n uitbarsting zorgde er altijd voor dat iedereen bevroor in zijn beweging, behalve Thijs. Die was door het dolle heen en probeerde net zo hard te schreeuwen als zijn vader net had gedaan.

‘Hoe h́eten die mannen die het met elkaar doen vader??’ klonk het niet alleen hard, maar duidelijk provocerend en terwijl Thijs hem zonder krimp recht aan bleef kijken, hield de rest hun adem in.

Zijn gezicht liep steeds roder aan, toen Anton Visser ijzig traag overeind kwam uit zijn stoel.

Behalve Sarah en Thijs, maakte iedereen zich zo snel mogelijk uit de voeten, terwijl Anton dreigend op Thijs afliep. Sarah greep in paniek naar de bijbel en begon hysterisch hardop te lezen. Ze schreeuwde de heilige woorden, terwijl Anton schreeuwde:

‘Op je knieën!!!’

Thijs keek hem uitdagend aan, wat zijn woede nog meer aanwakkerde.

‘Ik sla het er wel uit, dat belóóf ik je!’ klonk de harde militaire stem van Anton Visser.

Wat er gebeurde had hij visueel niet kunnen volgen, maar de pijn die hij plotseling voelde was op dat moment het enige wat er in zijn brein plaatsvond. Tussen de eerste slagen door herkende hij kort even het verwrongen, harde gezicht van zijn vader. Eénmalig. Daarna was er alleen maar pijn. Hij probeerde zichzelf nog te beschermen door zijn armen voor zijn gezicht te slaan, maar werd ergens door onderuit geslagen. Hij voelde het knakken van bot en schreeuwde het heel even uit van de pijn, toen hij met een klap op de grond terecht kwam. Het leek of het leven letterlijk uit hem werd geslagen. Bewegen kon hij niet meer, toen de regen van slagen op hem neer bleef komen. Hij bad alleen nog maar wanhopig of God

hem wilde verlossen. Toen kwam de genadeklap onverbiddelijk op zijn hoofd en werd gelukkig alles donker.

Hij kreunde hartverscheurend toen hij zijn hoofd wilde optillen. Zijn ogen waren maar half open te krijgen, maar in een waas zag hij de bekende, lege keuken. De herinnering kwam traag terug in zijn brein en ondanks de pijn die zijn lichaam teisterde probeerde hij, zo goed en zo kwaad als mogelijk was, op te staan.

Het was klaar. De haat was gezaaid. Hij moest gaan. Er was geen andere mogelijkheid, wilde hij in leven blijven en hij wist nu dat Anton Visser tot alles in staat zou zijn.

Wie wás die man die zijn vader was? Wás het wel zijn vader? Die zou zijn eigen kind toch niet zó behandelen?

Terwijl hij probeerde op te staan, ontsnapte er een kreet van pijn aan zijn lippen en hinkte hij met een vertrokken gezicht naar de deur. Hij wist wat hem te doen stond.

Voordat hij de deur bereikte, hoorde hij voetstappen en stopte in zijn moeizame beweging. Higgend van inspanning boog hij zijn hoofd en moest zich aan de deurknop vastgrijpen om niet weer neer te vallen, toen er een scherpe duizeling door zijn hoofd trok.

Op het moment dat hij zijn ogen opende, stopten de voetstappen vlakbij. De bekende rode koffer werd naast zijn voeten gezet en hij voelde nog net, ondanks de pijn die bijna al zijn zintuigen uitschakelde, de zachte aanraking van een hand op zijn rug.

Hij hoefde zich niet om te draaien om te weten wie er achter hem stond en de tranen van machteloosheid branden achter zijn ogen. Het enige dat hij daarna nog hoorde was het wegsterven van de bekende voetstappen.

Hij veegde verwoed de twee tranen weg die aan zijn ooghoeken ontsnapt waren. Pakte kreunend de voor dit moment te zware koffer, waarvan hij later zou zien dat er alleen het hoogstnodige in zat. Hij wist wat zijn doel was toen hij het bekende weggetje afliep. De maatschappelijk werkster.

Hij viel bijna naar binnen toen hij na een uur, wat normaal zo'n tien minuten lopen was, op de bel drukte naast de groene deur met een raampje van glas in lood. Mia van Veen, bij iedereen bekend in het vissersdorp, keek verschrikt naar de bekende gestalte en greep hem onder de arm voordat hij op het stoepje voor haar deur zou liggen.

'Mijn god jongen. Wat is er in vrédesnaam met jóu gebeurd?' riep ze verbaasd uit en ondersteunde hem resoluut naar de bruine, ribfluwelen bank die onder het raam in de kamer stond.

Voorzichtig liet ze hem op de bank zakken onder luid gekreun en liep meteen naar de keuken om een koel glas water bij zijn mond te houden.

Thijs sloeg zijn ogen dankbaar op en dronk het in één keer leeg, waarna hij zijn hoofd weer zachtjes op het kussen liet zakken. Mia klopte hem bemoedigend op de arm en even later hoorde hij haar praten, waarna ze een stoel naast hem trok.

'Ik heb een ziekenwagen gebeld,' sprak ze zachtjes en keek medelijdend naar de gesloten jongen die iedereen in het dorp kende. In zo'n kleine gemeenschap kende logischerwijs iedereen elkaar en nieuwsgierig als iedereen altijd was naar de aparte familie Visser, die toch nét iets anders waren dan het gemiddelde gezin in Huizen, zou Mia als eerste de waarheid horen. En professioneel als ze in haar werk was, zou zij ook de laatste zijn van wie het roddeldorp iets zou vernemen.

'Kun je me vertellen wat er gebeurd is Thijs?' vroeg ze met vriendelijke stem en legde bemoedigend weer een hand op de tengere arm.

Ze hoorde hoe hij moeizaam een zucht slaakte en wachtte geduldig af. Maar ze hoefde niet lang te wachten. Ze bemerkte, ondanks de pijn die hij zichtbaar had, de boosheid in zijn stem en concludeerde feilloos dat de jongen blij was zijn hart te kunnen luchten.

Toen hij moeizaam zijn verhaal gedaan had, intussen zijn blik op één punt in de kamer gevestigd, zocht hij voorzichtig naar de uitdrukking op haar gezicht en slaakte voor nu een opgeluchte zucht, toen hij zag hoe serieus hij genomen werd. Haar vriendelijke glimlach deed de tranen weer opwellen.

'Je gaat straks een poosje naar het ziekenhuis waar ze je lichamelijk weer helemaal oplappen. In die tussentijd kom ik je zéker een keer opzoeken en als je daar ontslagen wordt, zorg ik ervoor dat je niet meer terug gaat. Je zult onder toezicht van de kinderbescherming geplaatst worden. Zorg éérst maar eens dat je weer beter wordt.'

Haar woorden klonken geruststellend onder de omstandigheden, maar toch ook weer niet. Het leek er naar uit te zien dat hij zijn familie misschien nooit meer terug zou zien.

Zijn been werd ingegipst en hij bleek een hersenschudding te hebben. Maar dat zou genezen. Maar niet de mentale wond. Er was wéér een nieuw litteken bijgekomen.

Zo gauw hij er weer toe in staat was, vroeg hij naar de rode koffer die Mia bij haar bezoek had achtergelaten en probeerde zich omhoog te werken tot een zittende houding. Er klonk een plokkend geluid toen de slotjes opensprongen en langzaam tilde hij het deksel omhoog.

Bovenop wat ondergoed en sokken, twee broeken en een paar shirts, lag een stuk opgevouwen papier. Het knisperde toen hij het opende en herkende meteen het handschrift van zijn moeder. Tranen sprongen in zijn ogen en hij moest ze een paar keer dichtknijpen om de paar regels op het witte papier te kunnen zien. Twee straaltjes liepen over beide wangen en werden opgevangen door het witte ziekenhuishemd dat hij droeg.

Lieve Thijs,

Je kunt hier niet meer wonen. Ik ben getrouwd met je vader.

Doe je best. Ik blijf altijd je moeder en zal altijd van je houden.

Hij staaarde nog een poosje naar haar handschrift en veegde machteloos de tranen van zijn gezicht. Gebroken. Op zijn hart getrapt. Kon hij in zijn jonge leven nog meer verdragen? Hij dacht van niet. Hij zou zichzelf moeten gaan beschermen, wilde hij niet kapot gaan van verdriet.

Het gemis van Pim maakte zijn verdriet nog groter dan het al was. Zijn brieven zou hij ook niet meer ontvangen.

Het hele kleine beetje energie dat hij nog in zijn futloze lichaam had, werd opgeslokt en hij voelde zich uitgeblust. Uitgedoofd als een nachtkaaier. Hij sloot zijn ogen, terwijl de brief nog op het laken voor hem lag en hoopte dat de slaap hem mee zou nemen naar een andere wereld. Maar het wilde niet lukken. Zijn geest werd teveel in beslag genomen door gedachten die rondtolden in zijn hoofd.

‘Thijs,’ klonk het zachtjes en hij voelde een lichte aanraking.

Hij draaide grommend zijn hoofd opzij. Wilde niemand zien.

‘Thijs, ik ben het! Maria!’ klonk het nu iets harder en zijn doffe hart sloeg een kleine slag over.

Hij draaide zijn hoofd terug en keek in de zachte ogen van zijn halfzus. Ogen waaruit diep medelijden sprak en het prikte alweer achter zijn ogen.

‘O Thijs,’ zuchtte ze, alsof het uit haar tenen kwam en gleed met haar hand over zijn wang.

‘Het spijt me zo,’ fluisterde ze en kneep hem bemoedigend in zijn hand, waarop hij een flauwe glimlach toonde.

Zijn zwijgen was niet omdat hij niets wilde zeggen. Maar om de doodeenvoudige reden dat het zijn keel niet uitkwam en Maria zag het. Ze zag hoe hij worstelde met zijn verdriet en frustratie en pakte nu een stoel die ze vlak naast hem schoof.

‘Denk niet dat het alleen aan jón ligt Thijs. Anton Visser is gewoon een bullebak. Denkt uitsluitend dat het gelijk alleen aan zín kant staat en verdómd het van een andere kant te bekijken.’

Thijs keek haar nu recht aan en verbaasd trok hij zijn wenkbrauwen op, toen hij zag hoe Maria nu beschaamd haar blik naar beneden verplaatste, naar een niets ziend punt.

Toen ze verder sprak sloeg ze haar ogen niet op.

‘Kan je je nog herinneren dat ik beneden sliep?’ vroeg ze met zachte stem, alsof ze schrok van haar eigen woorden en meteen spijt had.

Ze had heel kort haar ogen opgeslagen en de vragende blik in zijn ogen gezien, toen ze stotterend verder ging. Thijs wist meteen dat het de eerste keer zou worden van wat ze wilde zeggen en ze had hém er voor uitgekozen om te laten weten dat hij niet het enige slachtoffer was.

‘Mama wist het, weet je... Zij heeft me naar beneden gehaald, zodat... ik... veilig zou zijn.’

Thijs ogen werden zo groot als schoteltjes toen hij naar het rode gezicht van Maria keek.

‘Hij heeft me misbruikt Thijs. Mijn éigen vader,’ klonk het in een snik en nu was het zín beurt om haar een troostende hand te reiken.

‘Nóu begrijp ik waarom je zo vroeg getrouwd bent!’ klonk het verbijsterd, waarop Maria moedeloos haar schouders ophaalde.

‘Ja, maar vergeet niet dat ik ook zielsveel van Chris houd,’ reageerde ze, alsof ze aan wilde geven dat het niet alleen een vlucht was.

‘Ik ben heel gelukkig met hem,’ besloot ze zachtjes en Thijs zag in haar ogen, dat het waar was.